

Міністерство освіти та науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий інститут післядипломної освіти
Кафедра англійської філології

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ II КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Студентка VI курсу 641Мз групи
Спеціальності 035 – Філологія
Спеціалізації 035.041 Германські мови та
літератури (переклад включно) – англійська
Анна АЛЕКСЄВА

Керівник: к.пед.н., доцент Тетяна ЗУБЕНКО
Рецензент: д.пед.н., проф. Раїса ГРИШКОВА
Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ECTS _____

Члени комісії:

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	6
1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності	6
1.2. Сутність технології мобільного навчання та її використання у навчанні аудіювання	16
1.3. Лінгводидактичні особливості формування англомовних навичок аудіювання у процесі мобільного навчання	23
1.4. Теоретичні основи створення і використання вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок	29
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ У СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	37
2.1. Ресурсне забезпечення технології мобільного навчання у процесі формування англомовних навичок аудіювання у студентів 2-го курсу філологічних спеціальностей	37
2.2. Комплекс вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання для студентів 2-х курсів філологічних спеціальностей	44
2.3. Практична перевірка ефективності формування англомовних навичок аудіювання у процесі мобільного навчання	56
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ	79
ДОДАТКИ	89

ВСТУП

Актуальність дослідження. З розвитком інформаційних технологій технічні засоби навчання набувають дедалі нових функцій і цим відкривають нові можливості для реалізації в освіті. Глобальною конференцією ЮНЕСКО з питань освіти у часи пост-COVID-2019 схвалено «Декларацію щодо зміцнення системи освітнього простору» (2020), одним з провідних завдань якої є надання рівного доступу до Інтернету та оцифрованих навчальних програм, навчання цифровим навичкам для вчителів та студентів та активізації використання мобільних технологій. Міністерство освіти і науки України у проєкті «Концепції цифрової трансформації освіти і науки на період до 2026 року» (2021), представило комплексне системне стратегічне бачення цифрової трансформації цих сфер та запропонувало низку заходів щодо використання технологій мобільного навчання в освіті. Зазначені документи та перехід на онлайн навчання зумовили більш активне використання мобільних технологій під час навчання та в позааудиторній роботі, а також значне поширення мобільних застосунків в тому числі для вивчення іноземних мов.

Аналіз наукових робіт з даної тематики показав, що проблема мобільного навчання залишається недостатньо дослідженою, оскільки технології знаходяться у постійному розвитку і змінюються, удосконалюються та модернізуються швидше, ніж викладачі й науковці можуть зрозуміти й оцінити їх властивості й практичне використання.

У «Проєкті концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 роки» наголошується на підготовці спеціалістів усіх сфер діяльності, які повинні вільно володіти іноземною мовою, як засобом міжнародного спілкування: вести ділові усні та писемні перемовини із зарубіжними партнерами, заповнювати форми документів, складати угоди / звіти, обговорювати важливі питання сьогодення з урахуванням сучасних тенденцій в країні, а також самовдосконалюватися через опрацювання фахової літератури іноземною мовою. Даною концепцією задекларовано додаткову увагу до навчання іноземної мови у закладах вищої освіти, адже попит на фахівців з

грунтовним знанням іноземної мови не тільки не зменшився, а збільшився через активну інтеграцію України до Європейського Союзу.

Отже, актуальність теми дослідження зумовлена активним використанням технологій мобільного навчання у вищій школі та зростаючим замовленням суспільства на фахівців, які вільно володіють іноземною мовою.

Мета роботи: теоретично обґрунтувати використання мобільного навчання й розробити комплекс вправ з тем «On the Move» та «Choosing a Career» з їх використанням, що забезпечує ефективний процес формування аудитивних навичок студентів 2 курсу філологічних спеціальностей.

Задля досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання:**

- з'ясувати особливості процесу формування англомовних аудитивних навичок у студентів філологічних спеціальностей;
- проаналізувати сайти та мобільні застосунки для вивчення англійської мови на предмет їх відповідності формуванню навичок аудіювання студентів філологічних спеціальностей;
- окреслити переваги та недоліки використання мобільного навчання у процесі формування навичок аудіювання;
- розробити комплекс вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання для студентів 2 курсів філологічних спеціальностей;
- практично перевірити ефективність та зручність використання мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок у студентів 2-го курсу та узагальнити отримані результати.

Об'єктом дослідження є процес навчання аудіювання студентів 2 курсу філологічних спеціальностей засобами мобільного навчання.

Предметом дослідження є процес формування навичок аудіювання під час мобільного навчання на заняттях з англійської мови студентами 2 курсу філологічних спеціальностей.

У нашому дослідженні ми використовували **наступні методи:**

- аналіз наукової, навчально-методичної літератури з теми дослідження;

- історичний метод, який дозволяє дослідити процес впровадження мобільного навчання у підготовку студентів філологічних спеціальностей;
- порівняльний метод, що дає змогу проаналізувати різноманітність технологій мобільного навчання у процесі англомовної підготовки;
- наукове моделювання, що дозволяє розробити комплекс вправ з навчання аудіювання із використанням мобільного навчання.

Практичне значення роботи полягає у тому, що було розроблено комплекс вправ з навчання аудіювання студентів 2 курсу філологічних спеціальностей з використанням технологій мобільного навчання. Теоретичні положення, практичні розробки з тем «On the Move» та «Choosing a Career» й отримані результати дослідження можна використовувати під час підготовки до занять з основної іноземної мови (англійської) та під час написання наукових робіт.

Наукова новизна полягає в спробі комплексного й системного аналізу використання технологій мобільного навчання для формування аудитивних навичок та розробці практичних завдань з тем «On the Move» та «Choosing a Career» й перевірки сформованості навичок аудіювання у студентів 2 курсу філологічних спеціальностей з використанням технологій мобільного навчання.

Апробацією теоретичної частини диплому стали участь у XXV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2022: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (7-11 листопада 2022 року, м. Миколаїв, Україна) та Міжнародній науковій конференції «Інформаційні технології та менеджмент у вищій освіті та науці» (28 листопада 2022 року, м. Фергана, Республіка Узбекистан) із подальшою публікацією тез доповідей.

Структура дипломної роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів: теоретичного та практичного, висновків, списку бібліографічних посилань, що нараховує 90 найменувань. Загальний обсяг праці становить 106 сторінки, з них 78 сторінок – основного тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ СТУДЕНТІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

1.1. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності

Метою навчання іноземних мов на всіх етапах є розвиток комунікативної компетенції, яке відбувається по мірі оволодіння різними аспектами мови (граматики, фонетики, лексики), а також розвиток різних видів мовленнєвої діяльності (говоріння, письмо, аудіювання і читання) [43, с. 17]. Аудіювання допомагає сформувати частину мовленнєвих вмінь на всіх етапах навчання іноземних мов Цей вид мовленнєвої діяльності дозволяє опанувати звукову, фонемну та інтонаційну складову іноземної мови. Аудіювання також сприяє активному засвоєнню лексичних одиниць та граматичних явищ.

Навчання аудіювання неодноразово було предметом наукових розвідок багатьох дослідників, зокрема структуру, функції та специфіку навчання аудіювання описували такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як А. Абрамс, В. Аракін, В. Артёмов, Дж. Ашер, О. Бігич, О. Бочкарьова, Дж. Браун, М. Вайсбурд, С. Гапонова, С. Зінько, І. Зимня, С. Крашен, Л. Куліш, Н. Складенко, Г. Уайзер, І. Халєєва, В. Черниш, В. Щегольова.

Дослідженню методики формування іншомовної компетентності в аудіюванні присвятила свої праці О. Бігич; використання веб-сайтів для покращення аудитивних навичок студентів-філологів описано в роботах Т. Зубенко; використання пісень у процесі навчання аудіювання представлено в працях І. Круківської, інтегрованим навчанням аудіювання та усного мовлення займалася І. Лисовець; використання ігор для навчання аудіювання знайшло відображення в роботах О. Метьолкіної; тестовий контроль аудитивних умінь розроблено та описано С. Ніколаєвою і О. Петрашук.

Як зазначає науковець Ніколаєва С. Ю., аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення [42, с. 103]. З точки зору

психофізіології, на думку вченої, аудіювання трактується як перцептивна розумова мнемічна діяльність, оскільки: по-перше, здійснюється перцепція / сприйняття; по-друге, ця діяльність пов'язана з основними розумовими операціями – аналізом, синтезом, дедукцією, індукцією, порівнянням, абстрагуванням, конкретизацією; по-третє, відбувається виділення та засвоєння інформативних ознак мовних і мовленнєвих одиниць, реформування образу і впізнавання як результат зіставлення з еталоном, який зберігається в пам'яті [37, с. 117].

Відповідно до положень, описаних у методиці викладання іноземних мов, аудіювання як вид мовленнєвої діяльності має наступні риси:

- за характером мовленнєвого спілкування аудіювання належить до видів мовленнєвої діяльності, що реалізують усне безпосереднє спілкування;
- за своєю роллю у процесі спілкування аудіювання є реактивним видом мовленнєвої діяльності;
- за спрямованістю на прийом і видачу мовленнєвої інформації аудіювання, як і читання, є рецептивним видом мовленнєвої діяльності (на відміну від говоріння і письма);
- форма перебігу процесу аудіювання – внутрішня, невиражена, на відміну від говоріння і письма, що актуалізуються у зовнішньому плані. Основою внутрішнього механізму аудіювання є такі психічні процеси, як сприйняття на слух, увага, розпізнавання та зіставлення мовних засобів, їх ідентифікація, осмислення, антиципація, групування, узагальнення, утримання в пам'яті, умовивід, тобто відтворення чужої думки та адекватна на неї реакція;
- продуктом аудіювання є умовивід, результатом – розуміння сприйнятого смислового змісту і власна мовленнєва та не мовленнєва поведінка. [36, с. 117-118].

Термін «аудіювання» ввела в обіг американська психолінгвіст Дж. Браун та дала йому таке визначення: «Аудіювання – це розуміння сприйнятого на слух усного мовлення» [60]. Американські вчені Дж. Ашер, і С. Крашен

відносять аудіювання до активного виду мовленнєвої діяльності, оскільки воно передбачає розуміння почутого слухачем перед подальшим відтворенням і / або перетворенням цієї інформації (comprehension – before – production) [72].

Під «аудіюванням» вчена І. Зимня розуміє самостійний вид мовленнєвої діяльності (слухання з розумінням), який реалізує усне і безпосереднє спілкування. Аудіювання також є реактивним і рецептивним видом мовленнєвої діяльності в процесі спілкування [22].

Аудіювання є потужним засобом у навчанні іноземної мови, адже більшість інформації ми отримуємо за допомогою прослуховування, що включає в себе спілкування, перегляд відео, прослуховування музики та інше. Дослідники Р. Гілман та Р. Муді виявили, що аудіювання займає приблизно 40-50% від загального часу комунікації (говоріння – 25-30%, читання 11-16%, письмо – 9%), тому відіграє найважливішу роль спілкуванні [68, с. 331-334]. Розвиток навичок сприйняття на слух, як всі інші види мовленнєвої діяльності, вимагає постійної практики.

Науковець Т. В. Зубенко у своїх дослідженнях доводить, що у результаті постійного тренування у прослуховуванні матеріалів іноземною мовою у студентів розвивається логічне мислення і здатність аналізувати прослухане, порівнювати почуті історії та фактологічний матеріал тощо [24].

Це підтверджує, що вправління в аудіюванні вкрай важливе через низку складнощів, що виникають під час сприйняття іншомовної інформації на слух. Вправління в аудіюванні необхідне ще й тому, що англійська мова вже давно стала міжнародною мовою спілкування й з'явилася велика кількість акцентів притаманних різним національностям, що ускладнює сприйняття інформації на слух. Велику роль при цьому відіграє рівень володіння мовою у людини, яка говорить, темп мови, емоційна забарвленість, академічна або повсякденна мова, використання сленгових, образних або сталих виразів.

Також існують інші труднощі, що заважають розумінню іноземної мови на слух, які обумовлені умовами аудіювання (зовнішні шуми, акустика, наявність або відсутність співрозмовника), індивідуальними особливостями

мовця (вік, стать, освіта, дефекти мовлення) та мовними особливостями матеріалу (використання великої кількості незнайомої лексики, ідіом, розмовних формул) [1].

Дослідження науковця Горюнової М. М. з психології також свідчать, що одночасне сприйняття мовної форми й розуміння змісту усного висловлювання є досить складною психологічною діяльністю. Існує декілька факторів, які заважають ефективному слуханню:

- невміння слухачем сприймати інформацію, яку він чує, пов'язано з недостатньо розвинутим фонематичним мовленнєвим слухом;
- осмислення висловлювання, тобто декодування інформації, за якого слово, словосполучення, речення перетворюється в думку й змістовно осмислюється;
- відсутність уваги;
- неточне розуміння тексту, яке пов'язане з незнайомою лексикою або мовними конструкціями [18].

Вчена І. Зимня вважає, що під час навчання аудіювання студентів потрібно спочатку навчити їх аналітико-синтетичній обробці отриманого на слух (у процесі слухання) чи зором сприйнятого (в процесі читання) мовленнєвого повідомлення. Для цього необхідно застосовувати вправи на смислове прогнозування, вербальне зіставлення, встановлення смислових зв'язків між словами, синтагмами та іншими більш великими смисловими ланками, а далі додавати завдання на формулювання смислу почутого та прийняття смислового рішення [22].

Беручи до уваги специфіку аудіювання як одного з найскладніших видів мовленнєвої діяльності, науковець О. Проценко виділяє наступні труднощі його засвоєння: фонетичні, лексичні та граматичні.

Фонетичні труднощі проявляються через недостатньо розвинений фонематичний слух, наявність мовленнєвих умінь, які не стали навичками, та недостатню сформованість акустико-артикуляційних образів, які не дозволяють слухачеві зосередитись на почутому. Фонетичні труднощі також

виникають коли особа не сприймає на слух логічну інтонацію, яка поділяє текст на закінчені смислові відрізки і допомагає виділити основну думку, та лексичний наголос, який передає головне смислове навантаження, темп та індивідуальні особливості вимови мовця.

Лексичні труднощі виникають через недостатню кількість лексичних одиниць у словнику слухача, його необізнаність у сталих виразах та значенні слів, що вживаються у переносному значенні.

Граматичні труднощі частіше за все пов'язані недостатньою обізнаністю слухача з особливостями словотвору, синтаксисом і морфологією. Труднощі також спричиняє граматична омонімія, особливо в службових словах, та аналітичні форми, які не мають аналогу в українській мові.

Зазначені суб'єктивні труднощі призводять до ускладнення процесу сприйняття інформації на слух та спричиняють об'єктивні труднощі викликані умовами аудіювання. Серед них особливості мовлення носіїв мови (живе спілкування сильно відрізняється від писемного мовлення, яке ми зустрічаємо у текстах), достатньо швидкий темп аудіо матеріалу (темп змінює інтонацію фрази та порушує норми словесного наголосу та логічного наголосу в реченнях), довга чи коротка тривалість звучання запропонованого матеріалу, одноразовість чи багаторазовість прослуховування інформації, особливості прослуховування та мовленнєвої діяльності слухача, тематична та лексична різноманітність запропонованого матеріалу, спосіб представлення аудіотексту (прочитаний викладачем та аудіозапис) тощо [44, с. 87–88]. Кожну з перелічених об'єктивних труднощів можна усунути за допомогою тривалого вправляння у аудіюванні.

Науковець М. І. Бобак вважає, що з точки зору методики навчання іноземних мов навчання аудіювання – це спеціально організована програма дій з текстом, що сприймається на слух [2]. На нашу думку, аудіювання є внутрішньою діяльністю студента, за якою викладач не може спостерігати, але бачить її результат під час виконання вправ. Тому навчання аудіювання передбачає поступове опанування окремих дій, які є складовими

компонентами аудіювання. Для цього вченими та методистами розроблено різні вправи та завдання на дотекстовому, текстовому та післятекстовому етапах, на формування фонетичних, лексичних та граматичних навичок до та у процесі аудіювання, а також після цього процесу.

Аудіювання знаходиться у тісному зв'язку з говорінням, яке є продуктивним видом діяльності та слугує для висловлення думок. Говоріння тісно пов'язано з аудіюванням, адже вони є двома сторонами усного мовлення [10]. Аудіювання пропонує ситуацію або інформацію для подальшого її обговорення. Аудіювання готує нас до говоріння, що допомагає сприйняттю мовлення на слух, а також формуванню аудитивних навичок.

Аудіювання також тісно пов'язане з читанням. Вони належать до рецептивних видів мовленнєвої діяльності. Багато сайтів та програм пропонують одночасно слухати текст та читати його. За потреби цю вправу можна робити у будь-якому порядку. Читаючи про себе або вголос, людина чує текст, що сприймається, тобто перекладає графічну мову на звукову.

Зв'язок між аудіюванням та письмом полягає у тому, що людина проговорює і чує, те, що пише. Одним з завдань на іспиті TOEFL є прослуховування розмови або лекції та висловлення власної думки щодо почутого на письмі. Оскільки рівень даного іспиту академічний, це завдання є досить складним і вимагає ретельної підготовки.

Зважаючи на вище сказане, можемо зробити висновок про взаємопов'язаність всіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності та важливу роль, яку відіграє аудіювання під час оволодіння іноземною мовою.

Американський методист С. Браун виокремлює чотири 4 типи аудіювання, а саме:

- 1) інтенсивний тип, який має на меті слухання для сприйняття компонентів (фонем, слів, інтонації) іноземної мови;
- 2) активний тип аудіювання спрямований на прослуховування коротких фрагментів (привітання, запитання, команда) для формулювання такої ж короткої відповіді;

3) вибірковий тип направлений на «сканування» інформації, а саме виокремлення інформації з довгих відрізків розмовної мови (лекцій, новини, притч, біографій тощо);

4) екстенсивний тип, який має на меті глобальне розуміння прослуханого матеріалу. Матеріал для аудіювання варіюється від довгих промов чи лекцій до коротких розмов та має на меті осягнення головної думки аудіо тексту [61].

На думку цього вченого екстенсивний тип аудіювання є найбільш ефективним, тому що він спрямований на розуміння прослуханого в цілому та інтерпретації подій, про які ми слухаємо.

Дослідниця Н. Акоп'янц виділяє два види аудіювання: інтенсивне та екстенсивне [1].

Екстенсивне аудіювання передбачає вільний вибір слухача щодо місця прослуховування матеріалу (вдома чи на занятті, у вільний від навчання час чи під час пари), його контенту (музика, новини, радіопередачі, аудіокниги, біографії видатних людей чи їх історії) та подальших дій з прослуханою інформацією (виявлення незнайомої лексики та робота з нею, сканування інформації для загального розуміння та інше).

Інтенсивне аудіювання використовується викладачем для розвитку та закріплення аудитивних навичок у студентів. Аудіо записи можуть бути частиною лексичної чи граматичної теми або містити соціокультурну інформацію (побутове мовлення носіїв мови, огляд пам'яток мистецтва, культури чи візитівок країни), або представляти літературний дискус (уривки з діалогів та п'єс). Такий вид аудіювання має кілька недоліків: повільна швидкість мовлення, «ідеальна» вимова звуків і слів, яку практично неможливо почути в реальному житті. Разом з тим, цей вид аудіювання важливо використовувати на заняттях, тому що він сприяє формуванню мовленнєвої компетенції студентів, адже вони чують мовлення носіїв мови.

Ще одним видом аудіювання можна вважати перегляд відео, серіалів та фільмів. Цей вид аудіювання дуже популярний серед студентів, він сприяє не тільки засвоєнню нової лексики (сленг, жаргонізми, сталі вирази, скорочення тощо), але й міміки та жестів, характерних для носіїв мови.

Загально відомо, що матеріальною основою аудіювання є аудіотекст. Аудіотекст має власну композицію, структуру та смислову організацію, він характеризується інтонаційним оформленням, темпом звучання, а також однократністю та незворотністю сприйняття. Науковець і методист С. Ю. Ніколаєва вважає, що основною вимогою до аудіо матеріалів є цікава фабула та інформативність. У практиці навчання іноземних мов рекомендується використовувати аудіотексти, доступні за змістом і мовним складом, короткі за тривалістю звучання та переважно монотематичні [36].

За визначенням С. Ю. Ніколаєвої «аудіотекст – це раціонально підібраний, автентичний і завершений фрагмент мовлення, який має структурну цілісність та композиційну оформленість» [36, с. 122].

Науковець С. В. Гапонова стверджує, що основна вимога до аудіотексту – це його автентичність. Головною вимогою до аудіо тексту є його автентичність. Саме тексти озвучені носіями мови є еталонами норм вимови. На початку навчання аудіюванню використовують напівавтентичні та квазіавтентичні тексти. Напівавтентичні тексти адаптовані для прослуховування та озвучені носіями мови з розбірливою вимовою. Частіше всього такі тексти адаптують та скорочують для полегшення їх сприйняття. Квазіавтентичні тексти монтуються у спеціальній студії та виключають наявність сторонніх шумів. Незважаючи на обробку, обидва види текстів зберігають всю інформацію та часто використовуються для аудіювання [42]. За функціональною спрямованістю вона поділяє аудіотексти на три види: ознайомлюючи, мотивуючі та змістовні.

Дослідниця Н. О. Бражник висуває до аудіотексту ще одну вимогу – це підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, пізнання нової інформації та активного спілкування. Коли нам потрібно почути якусь інформацію, ми концентруємося на цій діяльності, максимально мобілізуючи свої органи та системи: загострюється слух, увага спрямовується на сприйняття інформації, підвищується інтенсивність розумових процесів [37].

Правильний вибір текстів для аудіювання, на нашу думку, вирішує відразу декілька питань. По-перше, текст для аудіювання має підходити за рівнем складності. Надто складний матеріал не буде сприйнятий на слух і призведе до розчарування, позбавить віри у власні можливості. Надто легкий текст також буде неефективним з точки зору сприйняття, адже не буде моменту подолання труднощів та мотивації, натомість буде розчарування, що викладач недооцінює можливості студентів. По-друге, аудіо матеріали мають бути цікавими і спонукаючими до обговорення, обдумування, чіпляти інтереси студентів [34]. Враховуючи всі перелічені вимоги, можна підібрати аудіо матеріали для успішної організації та проведення аудіювання.

Науковець О. Тарнопольський [54] виокремлює три основні етапи навчання аудіювання: початковий, етап прослуховування та завершальний етап.

Початковий етап є ключовим у формуванні аудитивних навичок студентів вищого закладу освіти. На цьому етапі викладач готує студентів, налаштовуючи їх на сприйняття аудіотексту іноземною мовою, обговорює з ними тему, про яку йдеться в аудіюванні, спонукає студентів за допомогою питань прогнозувати проблему, якій присвячено текст. Тут також виконуються вправи на фонетичні, лексичні та граматичні явища, що зустрічаються в аудіоматеріалі. Важливим моментом цього етапу є не тільки мовна та мовленнєва підготовка до прослуховування, а й створення сприятливої психологічної атмосфери.

На етапі прослуховування потрібно спрямувати студентів не лише на розуміння сюжету та тексту в цілому, але вилучення фактологічної інформації. О. Тарнопольський радить на цьому етапі допомогти студентам подолати хибну тенденцію «вслуховуватись щосили», натомість привчити їх сприймати текст глобально, орієнтуючись на усвідомлення загального змісту та смислу, не намагаючись почути кожне слово й не звертаючи особливої уваги на окремі слова або навіть частини аудіотексту, які були пропущені та залишились незрозумілими [54].

На завершальному етапі відбувається використання вправ на розуміння, визначення теми прослуханого матеріалу та обговорення ключових питань, проведення дискусій тощо.

Для перевірки розуміння основного змісту аудіо матеріалу, формування навичок виокремлювати головні ідеї, деталі, членувати текст на смислові частини, встановлювати логічні зв'язки між частинами тексту, а також розрізняти мовленнєві функції, ставлення, наміри почуття й думки, висловлені мовцем (мовцями), використовують вправи та тестові завдання О. Квасова у своїй праці «Основи тестування іншомовних навичок і вмінь» пропонує після прослуховування використовувати наступні завдання:

- тестові завдання на множинний вибір, що пропонують вибірково відповідь на поставлене запитання. До кожного уривка прослуханого тексту ставиться запитання з трьома / чотирма опціями, де лише одна з них є правильною;

- тестові завдання на множинне зіставлення. Такі завдання передбачають зіставлення змісту прослуханого із твердженнями, малюнками, таблицями, поданими на папері. Серед варіантів, запропонованих для зіставлення, завжди є зайвий, який не співвідноситься з жодним уривком прослуханого матеріалу;

- тестові завдання на заповнення, які мають форму нотування, заповнення пропусків у тексті, заповнення таблиць і доповнення або завершення речень. Під час прослуховування студенти роблять нотатки, заповнюють таблиці за допомогою обмеженої кількості слів (зазвичай не більше трьох). Питання подані в тому ж порядку, у якому розвивається аудіотекст;

- твердження до тексту, які правильно або неправильно відображають його зміст [28, с. 57–61].

Такі завдання дають можливість перевірити правильність почутих дефініцій, зрозуміти засвоєння асоціацій та відношень між мовцями, показують уміння студентів узагальнювати зміст великих за обсягом повідомлень та виокремлювати фактологічний матеріал.

Беручи до уваги результати досліджень вчених та методистів, можемо зробити висновок, що аудіювання є вкрай важливим і досить складним видом мовленнєвої діяльності, особливо коли мова йде про іншомовну комунікацію. Аудіювання можна розглядати як засіб і мету навчання. Використання

аудіювання як засобу навчання стимулює навчальну і комунікативну діяльність студентів, забезпечує управління процесом навчання, оскільки завжди присутній зворотній зв'язок, а також створює сприятливі умови для оволодіння іноземною мовою.

1.2 Сутність технології мобільного навчання та її використання у навчанні аудіювання

У результаті безперервного та динамічного розвитку інформаційних технологій, навчальні мобільні застосунки змінюються, удосконалюються та модернізуються. Цей процес зумовлений наділенням мобільних пристроїв новими технічними можливостями, які підходять для впровадження нових методик вивчення мови через мобільні програми.

Застосування Інтернет-технологій в освітньому процесі започаткувало нову форму навчання – електронне навчання (E-learning), яке стало найбільш популярним в галузі вищої освіти. Саме E-learning стало основою для дистанційного навчання, яке в Україні почали активно впроваджувати у період пандемії COVID-19, а також з початком військового стану. Сьогодні ця форма навчання активно розвивається, використовуючи різноманітні спеціальні програмні інструменти, платформи, внутрішньо університетські системи тощо.

Однією з активних форм дистанційного навчання є мобільне навчання (M-learning), яке користується попитом у сучасної молоді. Мобільне навчання поширюється завдяки розвитку технології мобільного зв'язку, що базується на застосуванні мережі Інтернет, і дуже зручне для використання особливо в умовах військового стану, коли багато студентів були змушені шукати прихисток у інших областях нашої країни або навіть закордоном, а мобільний телефон та підключення до Інтернету стало єдиним способом комунікації та засобом навчання. Завдяки мобільним технологіям студенти можуть не тільки навчатися онлайн, використовуючи застосунки Zoom та

Google Meet, але й університетську платформу Moodle 3.9. Крім цього, у позааудиторний час студенти можуть використовувати мобільні застосунки, які пропонують контент для покращення лексичних навичок, вправи у читанні та аудіюванні, в тому числі і для студентів філологічних спеціальностей.

Компанія Bersin & Associates, яка займається дослідницькою та консалтинговою діяльністю у сфері послуг зв'язку, стверджує, що сьогодні мобільне навчання (M-learning) є основним видом освіти у бізнесі. Основна причина – зручність для користувачів. На думку Дж. Берсіна «мобільне навчання – це початок нової ери безпрецедентної швидкості, гнучкості та досягнень, які здатні надавати працівникам ключові знання і навички саме тоді, коли їм це необхідно» [38, с. 1]. У майбутньому мобільне навчання може стати потужним засобом підвищення успішності навчання на всіх етапах становлення особистості.

Цілісна концепція мобільного навчання, запропонована Д. Кіганом у 2001 р., дістала розвиток у роботах Ф. Манг'яваччі, Р. Мейсона, Л. Родіна, М. Рончетті, А. Трифонові та Д. Хойла (2002–2003 рр.). У 2001 р. Єврокомісія започаткувала проект MOBLearn під керівництвом М. Шарплеса, який сформулював основну ідею проекту – «що навчальне, те – мобільне» [85, с. 21-47] та визначив умови ефективності мобільного навчання. У 2002 році в Канаді було створено Консорціум мобільного навчання (The m-Learning Consortium), а в Австралії – державний стандарт з мобільного навчання [9]. У дисертації Фенг-Хуан Ю Янга було запропоновано архітектуру розподіленої системи мобільного навчання [30]. У 2004 р. корпорацією Intel було розпочато проект «Навчання завжди та всюди», метою якого є надання кожному з учнів персонального доступу до мобільних комп'ютерних пристроїв та забезпечення безпроводного зв'язку у школах [51].

За 20 років мобільні технології та доступ до мережі Інтернет зміцнив позиції мобільного навчання, але особливу увагу ці технології отримали під час пандемії у 2019 році.

За останнє десятиліття мобільні пристрої (телефони, кишенькові комп'ютери) стали більш доступними, ніж стаціонарні комп'ютери, оскільки мають набагато нижчі ціни і дешевший доступ до Інтернету. Впровадження планшетів дозволяє використовувати мобільний доступ в Інтернет з такою ж функціональністю, як і стаціонарні комп'ютери.

Термін «мобільне навчання» (mobile learning (M-learning)) відноситься до використання мобільних і портативних ІТ-пристроїв, зокрема кишенькових комп'ютерів, мобільних телефонів, ноутбуків і планшетів у навчальному процесі.

Науковці А. М. Гуржій та Л. А. Карташова визначають мобільне навчання як нову освітню парадигму, яка слугує підґрунтям для нового навчального середовища, де студенти отримують доступ до навчальних матеріалів у будь-який час та в будь-якому місці. Така доступність навчання робить сам процес всеохоплюючим та мотивує до безперервної освіти та навчання протягом усього життя [20].

Дослідниця О. М. Гавриленко вважає, що мобільне навчання – це електронне навчання з використанням мобільних пристроїв, які завдяки спеціальному програмному забезпеченню дають постійний доступ до навчальних матеріалів і базуються на модульному та міждисциплінарному підходах [13, с.200].

Вчений Семеріков С. О. розглядає мобільне навчання як різновид дистанційного та електронного навчання, підкреслюючи його переваги, а саме: більшу інтерактивність, свободу руху та кількість технічних пристроїв, на яких його можна запровадити (персональні комп'ютери, планшети, ноутбуки, електронні книжки, мобільні телефони тощо) [46].

Відомо, що дистанційне навчання є формою освіти, особливістю якого є відстань між студентом та його місцем навчання. У даному випадку електронні пристрої не є головною вимогою дистанційного навчання, адже воно спрямоване на отримання знань студентом, який фізично знаходиться на відстані від навчального закладу. Так, наприклад, у минулому

використовувалося листування та пошта для зв'язку між студентом та викладачем [46, с.47].

Вчений Д. Кіган пропонує розмежовувати електронне та мобільне навчання залежно від мобільності та функціональності. На його думку, дистанційне навчання існує завдяки відкритим університетам та формам дистанційного навчання, а електронне – завдяки сучасним технічним пристроям, мобільне навчання завдяки сучасним мобільним пристроям [71].

Дослідниця С. В. Тітова вважає, що мобільне навчання з точки зору технологій являє собою отримання та передачу навчальної інформації за допомогою мобільних пристроїв, через які можна приєднатися до мережі Інтернет. З дидактичної точки зору мобільне навчання створює можливість продуктивно навчатися та працювати, планувати час, місце та навіть спосіб проведення заняття, використовувати новітні розробки та підходи до опанування навичок під час навчання [49].

Науковець Є. Лубіна підкреслює, що саме події останніх років та перехід на дистанційне навчання стали поштовхом до модернізації навчально-виховного процесу, запровадження нових підходів до подання теоретичного матеріалу, проведення практичних і лабораторних занять. Мобільне навчання сприяло розвитку індивідуальних методів роботи, змінило форми та методи роботи викладачів і студентів. Крім того, ці технології призвели до персоналізації профілю вивчення (перебудови навчального процесу до потреб суб'єктів освіти) та зміни методів оцінювання знань студентів та їх корекції. [33, с.62]

Запровадження мобільного навчання є необхідним для студентів філологічних спеціальностей, адже воно має унікальні властивості, що сприяють не тільки опануванню знань, а й розвитку особистості.

По-перше, за умов мобільного навчання відбувається одночасна взаємодія як з одним студентом, так і з групою (якщо Інтернет зв'язок має гарну якість, то комунікація є швидкою та надійною). По-друге, освітній контент можна змінювати відповідно до мобільних пристроїв та

місцезнаходження студентів. По-третє, у студентів та викладачів є можливість запису та зберігання окремих матеріалів (текстів, аудіювання, тестів, листів, відео) у будь-який час та в будь-якому місці. Крім того, навчальний контент та додаткові матеріали з теми можна отримати не лише на занятті, але й з джерел, які знаходяться у вільному доступі в мережі Інтернет. Так стираються кордони між соціумом та навчальним закладом завдяки можливості застосування мобільних пристроїв у навчанні [33].

Дослідник М. Кірні запропонував наступні способи реалізації мобільного навчання:

- технологічно-орієнтоване (інновації, запровадження яких у навчальний процес дає технічні переваги та педагогічні можливості);
- електронне навчання з використанням невеликих за розміром портативних пристроїв (перенесення функцій електронного навчання з персональних комп'ютерів на смартфони та планшети);
- змішане навчання (традиційні технології поєднуються з технологіями електронного, дистанційного та мобільного навчання задля покращення теоретичного та практичного засвоєння знань);
- неформальне мобільне навчання (використання мобільних застосунків, навчальних платформ);
- мобільні тренінги (підвищення рівня підготовленості працівників за допомогою спеціальних матеріалів, що розповсюджуються через мобільні пристрої) [70].

Науковець С. О. Семеріков вважає, що головними перевагами мобільного навчання можна назвати автономність навчання, доступність мобільних пристроїв та їхню портативність, можливість працювати в команді та взаємодіяти між собою, постійний доступ до навчальних матеріалів, та використання різних форматів подання навчального матеріалу. Водночас, автор пише про багато недоліків, які певною мірою впливають на якість мобільного навчання, серед яких висока вартість мобільного навчання (ціна на телефон, доступ до Інтернету, технічне обслуговування, оплата за

використання мобільних застосунків тощо), невеликий розмір екрану та проблеми з доступом до Інтернету, проблеми з безпекою даних на мобільному пристрої, можливість загубити його, а разом з ним всю інформацію та доступ до застосунків). Разом з тим під час пандемії та в умовах воєнного стану на Україні викладачі, адміністрація закладів освіти та самі студенти знаходяться в активному пошуку можливостей для усунення цих недоліків, тому що саме мобільне навчання дає можливість організувати та реалізувати навчальний процес в умовах дистанційного навчання [47].

Дослідження американських вчених М. Лагірі та Л. Моселі декларують, що серед переваг використання мобільних пристроїв у навчанні головними є надання потрібних знань, залучення друзів до навчання та сприяння мотивації до навчання, що робить процес набагато цікавішим. Особливо популярними стали мобільні застосунки для вивчення іноземних мов, оскільки вони змінили спосіб вивчення мови. Вони підкреслюють, що мобільне навчання досить сильно змінило існуючі сфери життя: ділову, соціальну та освітню, адже революція мобільних технологій вплинула на нашу соціальну, особисту, професійну та навчальну поведінку. А отже, глобальне поширення мобільних технологій навчання в освітніх та професійних середовищах не можна ігнорувати [74].

Педагогічне дослідження мобільного навчання як самостійного інструменту є відносно новим явищем. Так, дослідник Т. Георгієв, провів опитування серед молоді, яка вступає до університету, та виявив, що переважна більшість студентів широко використовують мобільні технології для зв'язку та доступу до навчальних матеріалів та ресурсів. Це дослідження також виявило, що інтеграція нових інструментів у існуючу освітню сферу відкриває нові можливості для навчання [65].

Дослідження Зубенко Т. В. виявило ефективність опанування нових лексичних одиниць за допомогою прослуховування їх на мобільних пристроях. Алгоритм дій наступний: кожне слово спочатку слухається рідною мовою, потім англійською з наступним його промовлянням в

словосполученнях чи реченнях, формуючи одночасно рецептивні та репродуктивні навички. Якщо прослухати лексичні одиниці багато раз рідною та англійською мовою та застосувати їх послідовне промовляння, то у мозку людини відбувається процес поєднання двох звукових форм одного й того ж образу чи поняття. Такий вид аудіозапису було названо «тематичним двомовним аудіословником» [90]. Запропонований науковцем Т. В. Зубенко вид аудіювання (прослуховування англійської тематичної лексики) під час виконання щоденних справ (подорож, прогулянка у парку, виконання побутових обов'язків, прибирання оселі, дорога до роботи, університету та ін.) позитивно впливає на засвоєння та опановування нових лексичних одиниць студентами, що вивчають англійську мову як іноземну.

Науковець Коренецька І. Н. дослідила ефективність використання підкастів під час навчання аудіювання студентів на заняттях з іноземної мови. В експериментальній роботі вона використовувала подкасти, представлені на сайтах Learn English from British Council, 6 minutes English from BBC learning English, Don't speak, Luke's English podcast, додаток podcasts для IOS на такі теми, як Arts, Business, Education, Government, Health, News. У результаті пробного навчання студенти покращили ступінь сформованості аудитивних навичок на 12-13%, тому дослідниця запропонувала їм наступне завдання – створити власний подкаст на задані теми. Матеріали подкастів готувалися у мікрогрупах та потім обговорювалися онлайн. У результаті дослідницею було зроблено висновок, що подкасти стають більш ефективними, коли використовуються як засіб удосконалення навичок аудіювання та говоріння [31].

Аналіз сучасних досліджень з впровадження технології мобільного навчання в освітній процес закладів вищої освіти засвідчив актуальність та важливість їх використання в умовах дистанційного навчання. Вищезазначеними науковцями було описано сутність технології мобільного навчання, її особливості та відмінність від електронного навчання. Також зазначається активне поширення мобільних застосунків для навчання іноземних мов в цілому та формування аудитивних навичок зокрема.

1.3. Лінгводидактичні особливості формування англомовних навичок аудіювання засобами мобільного навчання

Застосування мобільного навчання вимагає по-новому поглянути на навчальний процес з методичної точки зору. Спостереження за даним процесом дозволило науковцю Терещуку С. І. виокремити ряд важливих тенденцій, що значно підвищують ефективність мобільного навчання, а саме: персоналізацію навчання, миттєвий зворотній зв'язок, ефективне використання навчального часу на заняттях, неперервність навчального процесу та якісно новий рівень управління навчальним процесом [56].

Персоналізацію навчання дослідник розуміє як більш глибокий рівень диференційованого навчання. Мобільні технології дають можливість впроваджувати індивідуалізацію навчання за рахунок того, що обирається темп, здібності та інтереси кожного студента, коли він / вона читають тексти, переглядають відео, слухають пісні, аудіо книги, обов'язково враховуючи зручний час та місце. Персоналізація навчання також стосується способів та форм перегляду та засвоєння інформації (таблиці, аудіо, графіки, тексти тощо). Ці дані мобільні пристрої фіксують, збирають та передають, тому наступного разу користувачам пропонують форму зчитування інформації, яку вони попередньо використовували [52].

Дослідник Брухаль Я. Б. підкреслює, що персоналізація, яка реалізується за рахунок мобільного навчання, має дуже важливий дидактичний аспект – студенти з різними здібностями можуть опановувати навчальний матеріал відповідно до свого рівня, обираючи темп повторень того ж самого матеріалу для кращого засвоєння [7]. Отже, завдяки мобільному навчанню відбувається одночасно його індивідуалізація та диференціація, а також реалізується особистісно-орієнтований підхід до навчання, але вже на іншому, більш якісному рівні.

Вчені Гальцкова Н. Д. та Гез Н. І. у своїх роботах [14; 26] пишуть про важливість зворотного зв'язку, який отримується дуже швидко при

використанні мобільного навчання. Викладач може не тільки побачити результати виконання завдання, а й відслідковувати прогрес навчання кожного студента, коли навчання відбувається на платформах (призначених для використання на мобільних пристроях та стаціонарних комп'ютерах). Вони описують використання мобільної платформи Plickers, яка повністю автоматизує процес збору, аналізу та обробки результатів навчання, що дозволяє прогнозування навчальних успіхів студентів. Оцінка виконаних завдань відбувається миттєво і надсилає викладач на його мобільний пристрій інформацію щодо правильних та неправильних відповідей, їх кількість та прізвище студента, що дає викладачу планувати подальші дії на занятті щодо підбору навчального матеріалу для заняття. Якщо матеріал недостатньо добре засвоєний, обираються додаткові завдання, якщо матеріал засвоєний, можна продовжувати рухатися по темі [48]. Google Forms дозволяє використовувати завдання різних типів як для роботи в аудиторії, так і для дистанційного навчання. Обидва варіанти роботи передбачають, що студенти працюють на власних мобільних пристроях. Платформи Kahoot! та Socrative швидко обробляють результати тестування чи опитування, що зручно викладачеві та уможлиблює їх використання для перевірки знань.

Серед дидактичних особливостей використання мобільного навчання науковець Семеріков С. О. виокремлює підвищену інтерактивність навчання, адже більшість завдань виконуються онлайн, та його концентрований зміст, тому що навчальні об'єкти мобільного навчання більш тісно пов'язані один з одним на рівні мікронавчання. До недоліків мобільного навчання автор відносить фрагментацію навчання, адже студентам важко сконцентруватися на занятті та обдумати ситуацію, якщо вони знаходяться в русі, в точці доступу до інтернету, де багато людей, мають нестабільний зв'язок та інтернет тощо. Крім того, з точки зору дидактики, процес навчання має бути контрольованим та свідомим, тобто студенти повинні не тільки опановувати матеріал, а й контролювати цей процес. Багатьом студентам бракує навичок щодо контролю опанування матеріалу [47].

Дослідники Горбатюк Р. М. та Тулашвілі Ю. Й. відмічають, що m-learning базується на наступних дидактичних принципах: індивідуальний підхід, принцип активності та самостійності, цілеспрямованості та системності. Індивідуальний підхід реалізується через мобільний пристрій, де суб'єкти навчання можуть самостійно та індивідуально обирати зміст навчання з урахуванням власних інтересів, у результаті чого мобільне навчання стає орієнтованим на індивідуальність студента. Принцип активності та самостійності впроваджується через самостійне обрання зручного місця і часу для навчання, що створює умови для підвищення активності, прояву ініціативи в процесі групового навчання у взаємодії з іншими студентами. Принцип цілеспрямованості та системності реалізується завдяки поетапному формуванню вмінь та навичок, розширенню власної діяльнісно-практичної сфери розвитку через активізацію її самокеруючих механізмів. Ці процеси стають можливими завдяки постійному доступу до інформації, навчальних матеріалів, аудіо та відео уроків, завдань, тестування тощо [16; 17].

Науковець К. Петерс представляє наступну класифікацію принципів мобільного навчання:

- доступність (майже всі студенти мають доступ до Інтернету та власні мобільні пристрої);
- оцінювання (мобільні застосунки, навчальні сайти та платформи дають можливість оцінювання засвоєних студентом знань);
- хмарні сховища (ця технологія допомагає зберігати дані та отримувати доступ до цієї інформації з різних мобільних пристроїв);
- медійність (студенти можуть співпрацювати у соціальних мережах, розміщувати там результати своїх проєктів тощо);
- гра (деякі завдання під час мобільного навчання можуть нагадувати гру, наприклад, щоб отримати кращий бал, треба набрати певну кількість правильних відповідей. Таке спрощення елементів навчання робить його сучаснішим та цікавішим як для студента, так і для викладача);

- асинхронність (можливість працювати будь-коли та будь-де, іноді навіть там, де не має підключення до мережі Інтернет, якщо цей застосунок працює офлайн);
- персоналізація (студенти мають змогу налаштувати процес навчання під себе та свої потреби, тут викладач здебільшого виступає у ролі радника та допомагає в окремих питаннях);
- різноманітність (мобільні пристрої дають можливість виконання завдань разом / під час перегляду / прослуховування, пропонують різні вправи та типи завдань, що робить процес навчання різноманітним);
- підтримка (викладач постійно допомагає, консультує та оцінює роботу студента в процесі мобільного навчання);
- комбінування (поєднання фізичної, цифрової та навіть емоційної взаємодії);
- постійний зв'язок (доступ до інформації та її опрацювання підтримуються цілодобово);
- унікальний досвід (кожен студент отримує персональний досвід під час навчання та взаємодії з викладачем та іншими студентами) [80; 83].

Подкасти також вважаються формою аудіювання, їх досить часто використовуються у вивченні іноземної мови як самостійно, так і в комплексі з розробленими дидактичними завданнями.

В Оксфордському словнику англійської мови подкаст визначається як цифровий запис радіопередачі або іншої програми, доступної в Інтернеті для скачування на персональний аудіоплеєр [81].

Дослідник С. І. Теплицький визначає подкаст як програму (музику або розмову), що є доступною в цифровому форматі для автоматичного завантаження через Інтернет, тобто це цифровий аудіофайл з Інтернету, який можна відтворити на мобільному пристрої чи комп'ютері [55].

У своєму дослідженні спираємося на визначення П. В. Сисоєва, який розуміє подкаст як вид соціального сервісу Інтернету нового покоління Web 2.0, що дозволяє користувачам мережі Інтернет прослуховувати,

переглядати, створювати та розповсюджувати аудіо- та відеопередачі у Всесвітній мережі [53, с. 2].

Це досить довгий вид роботи з аудіотекстом. Уперше він був впроваджений у навчання іноземних мов у коледжі Асако Джокагун у Японії [82]. Студентам було запропоновано айподи із завантаженими на них аудіофайлами для вивчення англійської мови.

Як правило, подкасти мають певну тематику та періодичність видання. О. С. Глушатова виділяє чотирнадцять основних жанрів подкастів (аудіоблоги, музика, техніка, комеді-подкаст, couplecasts (про особисте життя авторів), аудіокниги, освітні подкасти, sci-fi (наукова фантастика), інтерв'ю, новини, політика, радіоспектаклі та радіо-шоу, спорт, ігри) [15, с. 245].

Аналіз низки досліджень науковців Бикова В. Ю., Буровицької Ю. М., Ванга С., Вях І., Глушатової О. С., Гуревича Р. С., Занга Дж., Золотарьової І. О., Павліщевої Я. О., Смілянець О. Г. [5; 8; 88; 12; 15; 19; 89; 23; 39; 50] дозволяє визначити дидактичний потенціал подкастів, що ґрунтується на технічних особливостях даної інтернет-технології.

1. Автентичність. Подкасти значно урізноманітнюють заняття з іноземної мови, оскільки це оригінальний матеріал, записаний носієм мови і призначений для прослуховування. Деякі подкасти супроводжуються рекомендаціями та завданнями до пропонованого фрагменту.

2. Актуальність. Кожен користувач не тільки обирає тему, яка його цікавить, а й може створити власний архів з актуальними аудіо- та відеоматеріалами з Інтернету з інформацією про події у різних сферах життя.

3. Медіаграмотність базового рівня. Робота з подкастами вимагає лише вміння завантажити той чи інший подкаст у форматі MP3.

4. Автономність користувача. Це одна з головних переваг Інтернету в цілому та подкастів зокрема, адже вона дозволяє студенту обрати рівень та завдання до теми, яку він / вона хочуть прослухати.

5. Багатоканальне сприйняття. Подкасти дають студентіві можливість задіяти на занятті різні органи сприйняття, тому що пропонують навчальні матеріали, що включають звуковий ряд, фото-або відео, а також субтитри.

6. Доступність. Подкасти є в постійному доступі, їх можна використовувати як онлайн, так і офлайн. Можливість обирати зручний час навчання, комфортне місце навчання, індивідуальний рівень володіння мовою та особливості сприйняття інформації робить процес формування аудитивних навичок захоплюючим та посилює.

7. Багатофункціональність. Використання подкастів сприяє не тільки вдосконаленню навичок сприйняття на слух, але й навичок усного та писемного мовлення.

8. Продуктивність. Під час роботи з подкастами використовують два варіанти роботи: репродуктивний (студенти працюють із запропонованими подкастами та виконують завдання до них) та продуктивний (студенти навчаються самостійно створювати подкаст).

9. Інтерактивність. Концепції Web 2.0 дозволяють сприймати інформацію на слух, читати її або переглядати, а також активно взаємодіяти з іншими користувачами в мережі.

Використання подкастів відбувається на двох рівнях. Коли студенти прослуховують подкаст і виконують завдання на розуміння почутого, складені викладачем або розміщені на сайті, – це рецептивний рівень. Така робота з подкастом не відрізняється від традиційної форми організації формування навичок аудіювання і включає три етапи: до прослуховування, під час нього та після прослуховування. Другий рівень – продуктивний (креативний) – це коли студенти самостійно створюють та розміщують свій «авторський» подкаст у мережі Інтернет.

Дослідниця І. Н. Коренецька [31] провела експеримент, на першому етапі якого студенти прослуховували подкасти з теми заняття, виконували завдання до них та обговорювали. На другому етапі студенти поділилися на групи та створювали власні подкасти, які потім презентували на занятті.

Після обговорення та внесення корективів ці подкасти було розміщено в мережі Інтернет, де вони також були прослухані та оцінені користувачами. Як зазначає автор цей вид роботи активізував роботу в групі, сприяв покращенню фонетичних навичок (вимова, логічні паузи), граматичних та лексичних навичок (тексти попередньо перевірялися), а також спонукав до обговорення, побудови діалогів та монологічних висловлювань тощо.

Результати аналізу літератури щодо лінгводидактичних особливостей формування англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання дозволило зробити висновок, що використання мобільних пристроїв та технології мобільного навчання сприяє врахуванню важливих дидактичних принципів, які складно впровадити під час занять в аудиторії. До них слід віднести індивідуалізацію, диференціацію та персоналізацію навчання, для реалізації яких в аудиторній роботі викладачеві потрібно створити складну систему розподілу на рівні та групи, підготовки індивідуальних завдань згідно рівня студента, їх перевірки, коригування результатів та отримання зворотного зв'язку. Ще слід звернути увагу на принцип доступності та асинхронності, адже в умовах військового стану, саме цей аспект дозволяє всім студентам продовжувати навчання у зручних умовах не зважаючи на місцезнаходження та час. Принцип системності досягається за рахунок низки занять, які розробляються та контролюються викладачем із застосуванням різноманітних засобів відтворення інформації (аудіо, відео, подкасти), що сприяє розвитку різних типів сприйняття. Прослуховування навчальних автентичних матеріалів також сприяє перетворенню рецептивного виду діяльності на продуктивний, що покращує не тільки аудитивні навички, а й рівень володіння іноземною мовою в цілому.

1.4. Теоретичні основи створення і використання вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок

Вимоги до володіння іноземною мовою студентами філологічних та нефілологічних спеціальностей регламентуються наступними нормативними документами. У Загальноєвропейських Рекомендаціях описано рівні

володіння іноземною мовою, які відповідають традиційній трирівневій системі, що складається з базового (Starter, Elementary, Beginner), середнього (Intermediate) та просунутого (Advanced) рівнів володіння іноземною мовою для всіх спеціальностей незалежно від профілю.

Рівень А – це елементарний користувач іноземної мови (Basic User). Цей рівень поділяється на рівень А1 (Breakthrough) – Інтродуктивний рівень та рівень А2 (Waystage) – Середній / Виживання.

Рівень В – це рівень незалежного користувача іноземної мови (Independent User). У цього рівня також два складових: рівень В1 (Threshold) – Рубіжний рівень і В2 (Vantage) – Поглиблений рівень.

Рівень С – цей рівень описує досвідченого користувача іноземної мови (Proficient User) та включає рівень С1 (Effective Operational Proficiency) – Автономний та С2 (Mastery) – Компетентний користувач [21, с. 22-23].

Чинна «Програма з англійської мови для університетів / інститутів» передбачає, що студенти філологічних спеціальностей на першому курсі навчання у закладах вищої освіти повинні досягнути рівня загальнонавчаної англійської мови В2.1 у діалогічному та В2 у монологічному мовленні, на другому – В2.2 та С1.1 відповідно, на третьому – С1.1, С1.2 та на четвертому – С1.2 та С2.1 відповідно [43].

У Додатку В представлено таблицю самооцінювання, яка ілюструє рівні володіння мовою, описані в Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти (CEFR), і є важливою складовою володіння англійською мовою. У ній представлено 34 шкали аудіювання, читання, розмовної взаємодії, продукування усної мови та письма [21].

Високі вимоги щодо рівня володіння мовою студентами філологічних спеціальностей передбачають постійне тренування здобутих знань та умінь з метою перетворення їх на навички, які, в свою чергу, також вимагають щоденного вправління та покращення.

Фахівцями з методики викладання іноземних мов (С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, О. Б. Тарнопольський, Р. О. Гришкова, Т. В. Зубенко та ін.) [36; 6; 11; 54; 69; 25] запропоновано різні види вправ для навчання

аудіювання, основною метою яких є розвиток мовних або мовленнєвих умінь. Вправи та інші завдання для навчання аудіювання поділяються на підготовчі (тренувальні) й мовленнєві (комунікативні).

Підготовчі / тренувальні вправи складають підґрунтя для прослуховування тексту, ознайомлюють з новою лексикою, мовними формами, скороченнями та особливостями аудіотексту), формують механізми аудіювання (внутрішнє промовляння, оперативну та довготривалу пам'ять, ідентифікацію та антиципацію).

Мовленнєві / комунікативні вправи спрямовані на роз'яснення щодо контенту автентичного мовленнєвого спілкування (контактного і дистантного). Ці вправи передбачають обговорення теми та проблеми аудіювання, передбачення можливих аспектів, про які піде мова. Мовленнєві вправи виконуються послідовно на трьох етапах (рис. 1.1): дотекстовому (до прослуховування), текстовому (під час прослуховування) та післятекстовому (після прослуховування).

Науковець В. Г. Редько запропонував наступну послідовність виконання вправ: мовні (підготовчі, домовленнєві, тренувальні), умовно-мовленнєві (умовно-комунікативні) та мовленнєві (комунікативні) [45, с. 288].

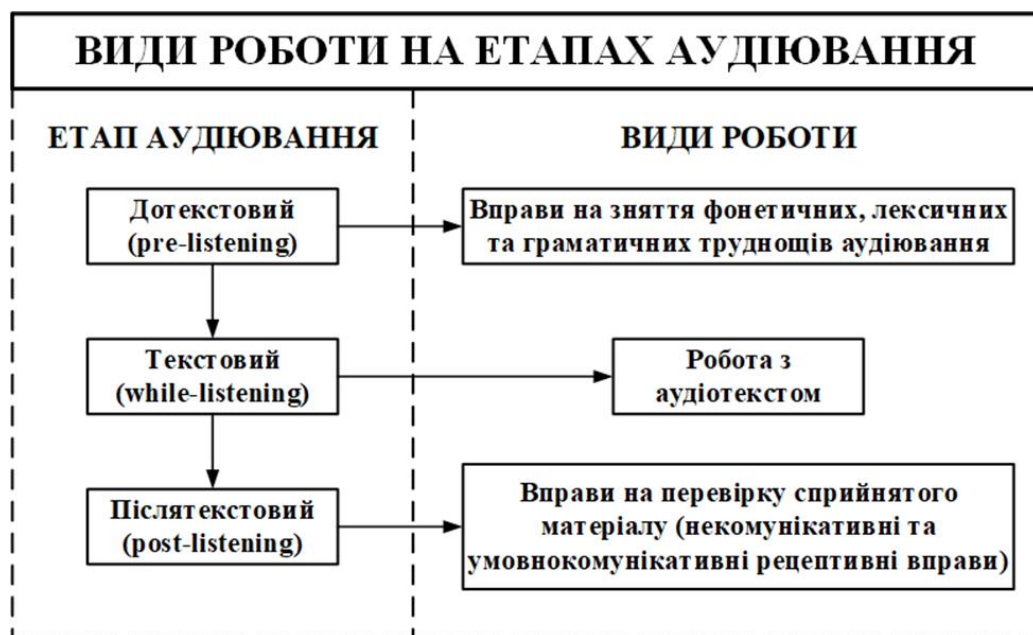

Рис.1.1. Види роботи на етапах аудіювання

Мовні вправи тренують мовні явища (фонетичні, граматичні, лексичні) без залучення до мовленнєвої діяльності. *Умовно-мовленнєві* вправи містять ситуацію або мовленнєве завдання спрямовані на усвідомлення використання окремих мовних одиниць у спілкуванні. *Мовленнєві* вправи допомагають сприймати мовленнєві повідомлення безпосередньо під час спілкування [3].

Наведемо приклади вправ, які ми використовували на заняттях з основної іноземної мови під час проходження асистентської практики на 2 курсі філологічного факультету ЧНУ імені Петра Могили.

Мовні вправи (на ідентифікацію й диференціацію, доповнення, заміну, перефразування, комбінування, розвиток імовірного прогнозування, розпізнавання на слух, розширення синтагм, розвитку здогадки тощо):

- послушайте речення і замініть виділене слово (listen to the sentence and replace the highlighted word);

- послушайте пари слів і визначте, чи однакові в них перші приголосні звуки, останні приголосні звуки, голосні в середині слова (listen to pairs of words and determine whether they have the same first consonant sounds, last consonant sounds, vowels in the middle of the word);

- послушайте слова і виберіть ті, що стосуються теми (listen to the words and choose the ones related to the topic) «On the Move» / «Choosing a Career»;

- запам'ятайте усі дати та імена співробітників підприємства / географічні назви, які ви почули у тексті про подорож; встановіть послідовність використання цих слів у тексті (remember all the dates and names of company employees / geographical names that you heard in the text about the trip; establish the sequence of using these words in the text);

- послушайте слова та назвіть іменники, які найчастіше з ними вживаються у темах (listen to the words and name the nouns that are most often used with them in the topics) «On the Move» та «Choosing a Career» (fascinating – scenery, view, idea; to apply – to a university, for a job, for a position; to skip – a generation, formal procedures, the classes, etc.);

– послушайте речення, замініть слова по темі «On the Move» / «Choosing a Career» на синонімічні або протилежні за значенням (listen to the sentences, replace the words on the topic "On the Move" / "Choosing a Career" with synonymous or opposite in meaning);

– дайте відповідь на прослухане запитання. Порівняйте свою відповідь та відповідь з аудіо (answer the question you have heard. Compare your answer and the answer from the audio) (наприклад, What country have you been to? – I have never been abroad. Last year I visited the United States of America. I'm a globetrotter);

Отже, при підборі та використанні мовних вправ ми враховували тему заняття («On the Move» та «Choosing a Career»), підбирали лексичні одиниці, що вивчаються за темою та нові слова (розмовні та сленгові вирази), що зустрічаються в аудіюванні для зняття труднощів, пов'язаних із мовним оформленням аудіотексту.

Умовно-мовленнєві вправи (на впізнавання, імітацію, підстановку, трансформацію, переклад, аудіювання повідомлень тощо):

– послушайте розпорядження керівника підрозділу. Занотуйте всі розпорядження у формі прохання (не наказу) (listen to the instructions of the head of the department. Record all orders in the form of a request (not an order)).

– перерахуйте всі накази керівника департаменту. Переформулюйте їх як ввічливе прохання (list all the orders of the head of the department. Rephrase them into polite requests);

– висловіть свою незгоду з наведеними твердженнями, використовуючи зразок (express your disagreement with the given statements using a sample) (наприклад, I am sorry but I disagree / I do not think so);

– перетворіть стверджувальні речення на заперечні/питальні (paraphrase affirmative sentences into negative/interrogative ones);

– послушайте оголошення/повідомлення і заповніть пропуски в його графічному варіанті (listen to the announcement/message and fill in the blanks in its graphic version);

– прослухайте текст про подорож навколо світу. Розкажіть про свою подорож або подорож мрії (listen to the text about traveling around the world. Tell us about your trip or dream trip);

– Ваш друг подав резюме у перекладацьку фірму. Розкажіть чому Ви хочете/ не хочете працювати перекладачем (Your friend submitted a resume to a translation firm. Tell us why you want/don't want to work as a translator).

Під час виконання умовно-мовленнєвих (умовно-комунікативних) вправ ми тренували мовний матеріал у навчальній або умовній комунікації, що імітує природню. Ці вправи мають ситуативний характер (будь-яка репліка співвідноситься із ситуацією, взаємовідносинами співрозмовників, їхньою діяльністю).

Мовленнєві вправи (ситуативні, репродуктивні, дескриптивні, дискусивні, композиційні, на сприйняття діалогічного/монологічного мовлення, на запитання-відповідь тощо):

– зробіть запитання до підмета та / або виділених слів та / або речення (put questions to the subject and/or highlighted words and/or sentences);

– дайте позитивну та негативну відповідь на прослухане питання (give a positive and negative answer to the question you have heard);

– послухайте два-три речення / короткі тексти, різні за змістом, з опорою на наочність, а потім у звукозапису без опори на наочність і дайте відповіді на запитання (listen to two or three sentences / short texts, different in content, concerning visualization, and then in the audio recording without reliance on visualization and answer the questions);

– складіть діалог на запропонований сюжет, використовуючи подані слова і вирази (make up a dialogue with a proposed plot, using the words and expressions from the topic);

– опишіть малюнок, вживаючи лексичні одиниці з теми (describe the picture using lexis from the topic);

– розкажіть про роботу підприємства. Дайте характеристику кожному працівнику, використовуючи таблицю (tell about the work of the company. Describe each employee using the table);

– прослухайте фрагмент тексту і висловіть своє ставлення до почутого (listen to a part of the text and express your attitude to what you heard);

– послухайте текст про подорож навколо світу і розкажіть, як, коли, з ким, де Ви останній раз подорожували (listen to the text about travelling around the world and tell how, when, with whom, where you last traveled).

У процесі виконання мовленнєвих вправ удосконалюється смислове сприйняття, покращується розуміння сталих та сленгових виразів. Такі вправи мають бути максимально наближені до умов реального спілкування, з використанням нових слів та словосполучень за темою, які будуть присутніми у аудіотексті.

Дослідниця О. Бігич виокремлює наступні види аудитивних навичок в аудіюванні відповідно до напрямку розвитку аудитивних вмінь:

– **фонетичні навички аудіювання:** сприймання й розпізнавання окремих звуків та звукосполучень, інтонаційних одиниць;

– **лексичні навички аудіювання:** навички розпізнавання звукових образів лексем та їх прямого розуміння;

– **граматичні навички аудіювання:** навички розпізнавання на слух граматичних форм та прогнозування граматичних структур [6].

Разом з формуванням перелічених навичок, розвитком пам'яті та вихованням культури слухання іноземною мовою, існують певні труднощі, до яких І. В. Холод [58] відносить наступні:

1. Труднощі зумовлені мовною формою тексту (фонетичні, лексичні та граматичні).

2. Труднощі зумовлені змістом тексту (ті, що стосуються предметного змісту, тобто конкретних фактів, розуміння логічних зв'язків між окремими фактами та розуміння загальної ідеї тексту, вчинків діювих осіб тощо).

3. Труднощі зумовлені умовами пред'явлення тексту (визначаються кількістю прослуховувань).

4. Труднощі зумовлені видом мовлення, яке сприймається.

З метою подолання цих труднощів та розвитку аудитивних навичок аудіювання виконуються вправи на розвиток механізмів аудіювання. Також потрібно підбирати тексти, які поступово стають більш складними по мірі того як опрацьовується новий лексичний граматичний матеріал. Викладач розробляє або підбирає вправи для розвитку та удосконалення сформованих вмінь та навичок.

Серед основних вправ на тренування пам'яті під час аудіювання науковець І. Березнева виокремлює такі: на пошук відповідності до тексту (true or false exercise); на відтворення дат, імен, назв тощо у тій же послідовності, що вони зустрічалися в тексті; групування прослуханих слів за певним принципом або ознакою; виокремлення слів, що стосуються певної теми, з прослуханого тексту / діалогу / переліку [4].

Процес формування кожної із зазначених навичок може відбуватися як окремо (фонетичні), так і в комплексі з іншими, що є загальноприйнятою та дієвою практикою при викладанні іноземної мови. Для успішного засвоєння знань та їх ефективного використання процес формування навичок аудіювання передбачає певний вид роботи на всіх етапах аудіювання: дотекстовому (англ. pre-listening), текстовому (англ. while-listening) та післятекстовому (англ. post-listening).

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МОБІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ У СТУДЕНТІВ 2 КУРСУ ФІЛОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

2.1. Ресурсне забезпечення технології мобільного навчання у процесі формування англомовних навичок аудіювання у студентів 2-го курсу філологічних спеціальностей

Технології мобільного навчання активно використовуються викладачами іноземних мов на заняттях для прослуховування та обробки інформації, тренування особливостей вживання фраз або граматичних явищ, але студенти також активно використовують ці технології самостійно. Нашим завданням було перевірити ефективність використання завдань розроблених для формування аудитивних навичок та розміщених на онлайн платформах. Перевірка проходила у декілька етапів.

На першому етапі ми провели розвідки щодо наявних сайтів, платформ та мобільних застосунків, що дають можливість вивчення іноземної мови та / або опанування окремих навичок (фонетичних, лексичних, граматичних) тощо. Далі було здійснено відбір сайтів за допомогою яких можна покращувати аудитивні навички.

На другому етапі ми ознайомилися з тематикою занять відповідно до робочої програми дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)», аспект «Практика усного та писемного мовлення» та познайомилися зі студентами групи 240, з якими було заплановано провести апробацію розроблених завдань.

На третьому етапі було розроблено завдання до аудіотекстів на теми «On the Move» та «Choosing a Career» та проведено апробацію розроблених завдань під час проходження асистентської практики. На заняттях використовувалися дотекстові, текстові та післятекстові вправи з метою більш ефективного засвоєння матеріалу, що прослуховувався. Усі матеріали

були представлені студентам у вигляді Google Forms, розміщених на Google-диску, посилання на які були розіслані студентам через месенджери для ознайомлення та виконання завдань.

На четвертому етапі було проведено опитування з метою виявлення ефективності та зручності використання технологій мобільного навчання та ставлення студентів цієї групи до використання таких технологій у процесі вивчення іноземної мови.

Далі наводимо огляд сайтів, платформ та мобільних застосунків, що пропонують вивчення іноземних мов з аналізом можливості їх використання для формування / опанування аудитивних навичок студентів філологічних спеціальностей.

Babbel [62] – безоплатні мовні курси для українців, на яких можна вивчати німецьку, польську та англійську за допомогою української як мови відображення у застосунку. Застосунок спрямований на вивчення необхідної лексики та опанування основних комунікативних навичок для підтримання розмови на повсякденні теми. Застосунок працює на комп'ютері, смартфоні та планшеті. Спочатку перевіряється рівень володіння іноземною мовою, потім пропонується програма навчання. Перевагою методу Babbel є спрямованість на активне спілкування, адже заняття містять діалоги, що відповідають життєвим ситуаціям, до яких пропонують різні навчальні активності. Також є завдання на розпізнавання мови, тобто аудіювання від рівня A1 до B1, та корисні поради з граматики. Недоліком цього додатку є те, що він не підтримує рівень B2, та C1 і має неакадемічні теми для вивчення іноземної мови.

Duolingo [63] – веб та мобільний застосунок, допомагає покращити знання англійської. Це безкоштовна платформа вивчення мови і краудсорсингового перекладу тексту, що має версію для Android та IOS. Сервіс розроблено таким чином, що користувачі допомагають перекладати веб-сайти, статті та інші документи під час навчання. Ця платформа дає можливість тренувати англійську під час гри, відповідаючи на запитання та

виконуючи завдання. На сайті та в застосунку містяться численні письмові завдання та диктанти, проте розмовним навичкам приділяється менше уваги. Програма заповнює ігрове дерево навичок по мірі їх опанування користувачами, для кожного користувача накопичує лексику як словничок, у якому можна практикувати вже вивчені слова. Користувачі отримують «бали досвіду» (монети) після проходження завдань за темою. Навички вважаються сформованими, коли користувач виконує всі завдання уроку.

Aword – застосунок, який можна використовувати на мобільних пристроях з системою Android та IOS. Містить понад 200 000 готових карток до лексичних одиниць за темами та за перевагами (найбільш уживані слова, побутові вирази, слова для підготовки до тестів тощо). Додаток має велику бібліотеку слів та виразів, що можна використовувати без доступу до мережі Інтернет. Додаток містить словник з перекладом на 2 мови та перекладач, який працює без Інтернету. Вивчені частини мови позначаються різними кольорами, що дозволяє спостерігати за прогресом вивчення слів. Кожне слово розбирається з фонетичної (вимова, особливості) та лексичної (вправи на використання слова) точки зору. Значна кількість слів для опанування є безумовною перевагою даного застосунку. Разом з тим його лексична спрямованість та відсутність комунікативної направленості робить його використання обмеженим.

Quizlet [84] – додаток до мобільних пристроїв, що дає студенту повний контроль під час вивчення нової лексики, використовує картки для вивчення мови. Користувач може сам створювати картки з потрібними йому словами та навіть виразами. Також у додатку існує низка вправ, серед яких вправи з необхідністю вписати проговорений диктором текст чи слово та вправи з необхідністю сполучити частини іноземного словосполучення. Цей застосунок спрямований лише на вивчення лексики, що обмежує можливості користувачів у опануванні мови.

Lingualeo [77] – освітня платформа для вивчення і практики іноземної мови, побудована на гейміфікації (використання ігрових практик та

механізмів у неігровому контексті для залучення кінцевих користувачів до розв'язання проблем). Має версії для Android та IOS, може використовуватися на комп'ютері. У 2020 році загальна кількість користувачів перевищила 23 мільйони користувачів. Lingualeo називає свій підхід «сім секретів вивчення іноземної мови»: розуміння мети навчання, задоволення від регулярних занять, робота із живою мовою, наслідування носіям мови й доведення умінь до автоматизму за рахунок використання зорової, слуховий і моторної пам'яті. Спочатку треба пройти вхідний тест та заповнити список того, що цікавить. Далі пропонується індивідуальні завдання (сприйняття мови на слух, розширення словникового запасу, відпрацювання граматичних явищ). Платформа використовує на заняттях аудіокниги, пісні, відеозаписи, тести. Серед джерел оригінального тексту й аудіо можна побачити виступи на конференціях TED, курси освітнього сайту Coursera, тематичні уроки з Evernote-блокноту. На платформі можна обрати тематичні курси (підготовка до іспитів, основи маркетингу англійською, англійська для IT, англійська для туристів та інші). Додаток містить тексти для прослуховування, але має обмежену кількість вправ на формування аудитивних навичок. Контроль за формуванням лексичних навичок обмежений вправами на необхідність обрати правильний варіант серед чотирьох (з доданих користувачем слів). Інші вправи для роботи з власним словником відсутні.

LingQ [78] – онлайн-ресурс із великою бібліотекою аудіо- та текстових матеріалів, що пропонує користувачам інструменти для вивчення 24 іноземних мов. Можна завантажити цей застосунок на мобільний пристрій або користуватися ним на комп'ютері. Відмінною рисою цього ресурсу є відсутність вправ та тестів, вивчення мови відбувається під час прослуховування матеріалів або читання (всі тексти для читання є у аудіо версії для покращення вимови слів, розставлення акцентів та інтонацій у тексті). Цей застосунок не підходить для початкового рівня, але має багато автентичних матеріалів для просунутого користувача, тобто ним можна

користуватися студентам філологічних спеціальностей для покращення своїх навичок у читанні та аудіюванні. Програма формує індивідуальний словничок для користувача, де міститься слово разом з його дефініцією. Цей онлайн ресурс має безкоштовну пробну версію.

UTalk [87] – застосунок дає можливість вивчити понад 150 мов. Програма підходить для початківців, а також для тих, хто хоче заповнити прогалини у своєму словнику запасі та покращити вимову. Додаток охоплює величезну кількість повсякденних слів і фраз, що часто використовуються, згрупованих за темами. Кожна мова складається з понад 60 різних тем. Застосунок спрямований на вивчення лексики через вправи. Кожне слово з додатку записано носіями мови. Користувачам дають можливість записувати свій голос і порівнювати вимовлені фрази з носієм стільки разів, скільки вам потрібно для досягнення ідеальної вимови. Цей додаток, на наш погляд, не підходить для покращення лексичних та аудитивних навичок студентів філологічних спеціальностей, тому що спрямований на рівні A1-B1 та не дає можливості закріплення отриманих знань через читання та прослуховування текстів академічного спрямування.

TED Talks [86] являє собою медіа ресурс, на якому розташовано велику кількість лекцій, обговорень, доповідей на 40 мовах світу. Всі матеріали містять субтитри англійською мовою. Відеоматеріали TED Talks можна використовувати на заняттях з іноземної мови та для самостійного опанування певних тем. За умови розробки завдань до матеріалів з цього сайту, вони можуть бути використані для розвитку аудитивних навичок студентів. Промови на TED виголошують оратори з усього світу, при цьому більшість з них є носіями мови. Різноманітність тем, які обговорюються спікерами, дає можливість викладачу продемонструвати різні точки зору на одну й ту ж проблему, що є підґрунтям для обговорення, висловлення власних думок, проведення більш глибокого аналізу матеріалу, що дуже важливо саме для студентів філологічних спеціальностей.

Learn English [75] – проєкт Британської Ради. Цей сайт сприяє вивченню та поширенню англійської мови; заохоченню культурного, наукового, технологічного та освітнього співробітництва зі Сполученим Королівством. На сайті розміщено матеріали для самостійного опанування знань з лексики та граматики, підготовки до іспитів IELTS. У розділі General English вміщено аудіо та відео матеріали за темами та рівнями. У секціях Audio series та Video series можна знайти аудіо книги, подкасти, тематичні відео за рівнями знання мови, які можна визначити за допомогою онлайн тесту в цих секціях. Business English присвячений опануванню таких тем як: Corporate Training and assessment, English for E-mails, You are hired, окремо представлено бізнес журнал, у якому пропонують завдання за темами для рівнів B2-C1. Тут також пропонують кілька подкастів для професіоналів з бізнесу, які супроводжуються вправами. Значною перевагою є те, що всі аудіо та відео матеріали мають автентичне звучання, методичні матеріали розроблені фахівцями та більшість матеріалів доступно безкоштовно. Отже, студенти можуть використовувати цей онлайн ресурс для покращення іншомовних умінь та навичок.

LinguaHouse [76] – це сайт, який пропонує велику кількість матеріалів для тих, хто вивчає англійську як другу мову. На сайті розміщено плани уроків за тематикою та рівнями вивчення мови. Плани розроблені фахівцями з методики та викладачами-професіоналами та можуть використовуватися на заняттях. До планів уроків додаються автентичні аудіо та відео матеріали, що покращує сприйняття інформації та робить вивчення мови інтерактивним та цікавим. Секція “For Learners” пропонує загальну (General English) та ділову (Business English) англійську за рівнями Intermediate (B1-B2) та Upper-intermediate (B2-C1). У віконці “I want to focus on” можна обрати граматику, лексику, читання та аудіювання із обраних тем. Сайт пропонує багато безкоштовних ресурсів, що підходять для студентів філологічних спеціальностей за рівнем та академічним викладом матеріалу.

Listen in English [79] – це онлайн ресурс для опанування лексичних, граматичних та аудитивних навичок за допомогою коротких відео з фільмів, відео та аудіо додатків до автентичних підручників. Всі матеріали розбиті на 4 секції: A2-B1 рівень (Easy TV), B2-C1 (TV & Movies), діалоги для початківців (Skills) та матеріали за темами для B2-C1 (Academic). Кожна секція містить файли з вправами та інтерактивний словничок, де даються тлумачення слів. Можна вибрати слова або тлумачення, натиснути кнопку «сховати» і таким чином запам'ятовувати їх. Недоліком є те, що програма автоматично ховає всі слова та всі визначення одразу, а не окремі, які ти обираєш. Програма дає можливість змінювати швидкість програвання аудіо, що сприяє індивідуалізації прослуховування. Обов'язковими завданнями до кожного тексту є дискусія та вправи на розуміння прослуханого. На сайті також можна знайти друковану версію почутого матеріалу для самостійного опрацювання. Матеріали даного сайту можуть використовуватися студентами філологічних спеціальностей за умови розробки додаткових завдань викладачем, адже там запропоновано по 2 вправи на кожний аудіо та відео матеріал.

Ello (English Listening Lesson Online) [64] – це онлайн колекція завдань для розвитку аудитивних та лексичних навичок, а також для вправління у читанні. На сайті зібрано велику бібліотеку аудіо та відео матеріалів, які можна обирати за темами, рівнями та акцентами. Категорія Views пропонує автентичні аудіо матеріали, побудовані у формі діалогів. Кожен урок містить 2 завдання: на використання слів і сталих виразів з аудіювання, та контроль розуміння прослуханого матеріалу. One-Minute English пропонує відео іноземних спікерів, які не є носіями англійської мови та завдання до них. Mixer ставить одне і теж питання шістьом іноземним спікерам. На сайті можна знайти Grammar-Based Lessons. Sound Grammar короткі анімації з 4 діалогами на кожную тему та завданнями до них. Grammar Talks містить пояснення окремих граматичних явищ у відео та аудіо форматах. На нашу думку, цей ресурс є дуже корисним, адже містить велику

кількість аудіо та відео контенту, який може бути використаний на заняттях з англійської мови у тому числі для студентів-філологів. Разом з тим кожне аудіювання потрібно опрацювати та додати більше вправ для опанування окремих аспектів мови.

Грунтовний аналіз матеріалів з перелічених сайтів та мобільних застосунків дозволив виокремити ті, які мають аудіо та відео матеріали, що підходять за рівнем володіння мовою саме студентам 2 курсу філологічних спеціальностей. Під час ознайомлення з контентом даних онлайн ресурсів було обрано 8 аудіотекстів, 4 з них з теми «On the Move» та 4 – з теми «Choosing a Career». До цих аудіо матеріалів було розроблено комплекс вправ, частину яких було опрацьовано разом зі студентами на заняттях з практики основної іноземної мови, а частину винесено на самостійне опрацювання. Результати даної роботи представлені у наступному підрозділі.

2.2. Комплекс вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання для студентів 2 курсів філологічних спеціальностей

Навчання аудіювання має всі характеристики безперервного процесу оволодіння базовими та спеціальними знаннями, уміннями та навичками, серед яких провідне місце посідає сприйняття іноземної мови на слух. Особливого значення набуває аудіювання для студентів філологічних спеціальностей, які, з одного боку, повинні сформувати власні аудитивні навички, а з другого – мають навчитися формувати навички сприйняття іншомовної інформації на слух у людей, які вивчають іноземну мову, тобто учнів, студентів тощо.

Ці особливості студентів філологічних спеціальностей зумовлюють ретельний підбір навчального матеріалу для формування аудитивних навичок студентів-філологів. Процес формування англомовних навичок в аудіюванні

відбувається під час виконання різних типів вправ та завдань , які були описані у підрозділі 1.4 даної роботи.

У процесі апробації було використано автентичні тексти з сайтів TED Talks [86], 6-Minute English [87], Ello [64], Learn English [75], Listen in English [79] та LinguaHouse [76], скрипти яких представлено у Додатку Б. Відео з аудіо текстами було розміщено на YouTube каналі, а посилання на них додано до Google Forms. Так студенти могли одночасно слухати матеріал та переглядати питання та завдання до них. До текстів було розроблено комплекс вправ та подано студентам в форматі Google Forms для опрацювання. Завдання до аудіотекстів знаходяться за наступними посиланнями (табл. 2.1):

Таблиця 2.1.

Посилання на розроблені завдання у Google Forms (Додаток Г)

«CHOOSING A CAREER»	
“Work in a corporation”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd0cboYpvCO8PVJf4t3zDUFHAlFiumdnpxw6xQgj9wYayz-2g/viewform?usp=sharing
“The best profession”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScq4CUQ9VXm3XeJ8phhKdG9QC1YrDbCwVP_OhoZ4gfmDLeNIQ/viewform?usp=sharing
“Employment interview”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdGvKx6Cy_myteHzB8utFBzxp15MPvHJXrc6ImEqI-6MA9S6A/viewform?usp=sharing
“Nerve-rocking job”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdYewdjOcIlsV2AySERLDebJGJmCnRR25okvoT_g97OKcn4g/viewform?usp=sharing
“ON THE MOVE”	
“Tips for a good trip”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSceRnQQSbXrlcX3JFaL5Ia98YEOLksfIZo0XIF1Epb4Rxre8Q/viewform?usp=sharing

“Meeting after a journey”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfLZ6Qp4E-5SqcFjM8jckYDche17s1EDuPMWNTu857G2AWzmg/viewform?usp=sharing
“Slow Travel”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd3wruLolfnA_g1XFAlEvBNp8PXe4u4QmOD4Uc8vbZJxbZRbw/viewform?usp=sharing
“Air Travel”	https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf_r9nNlgV1BCtoENNgkXuTxMgbjXW05FMDGKBp8YV2unb3mQ/viewform?usp=sharing

Наведемо приклади вправ, які відображають всі види робіт на дотекстовому, текстовому та післятекстовому етапах аудіювання. Ці вправи використовувалися нами під час проходження апробації у групі 240.

Дотекстові вправи

Аудіювання тексту “Work in a corporation” (Додаток Б)

Match the terms on the left with the definitions on the right: Make up sentences using these words and phrases (Додаток Г).

1 founder	A a large company that does business in several different countries
2 annual turnover	B a part of a company that is owned by a person or by another company
3 shareholding	C a person who establishes an organization
4 subsidiary	D a smaller company that is owned by another bigger company
5 division	E one of the sectors or groups in a business or organization
6 multinational corporation	F the amount of business that a company does in one year

Студентам пропонують ознайомитися з ключовими словами, які вони почують в тексті, з’єднати їх з визначенням та придумати речення з цими словами.

Аудіювання тексту “Employment interview” (Додаток Б)

Do the Pre-Listening task first. Then listen to the audio and do the exercises (Додаток Г).

1. Match the abbreviations (1–4) with the definitions (a–d).

Abbreviation	Definition
1. B2B	a. learning and development
2. B2C	b. human resources
3. L&D	c. business to business
4. HR	d. business to customer

У цій вправі студентам потрібно зробити припущення щодо можливостей гарного проведення часу в Австралії. Ця вправа передбачає обговорення в групі, використання лексичних конструкцій для згоди з однодумцями та висловлення власної думки щодо правильності припущень однокласників.

Аудіювання тексту “Tips for a good trip” (Додаток Б)

Finish each sentence on the left with the appropriate word or phrase on the right (Додаток Г).

1. When you arrive at your final destination, pick up your luggage from the ...	a. Stopover
2. When I fly I prefer a window seat, but my friend prefers a/an	b. Shuttle (bus)
3. Your flight might be delayed but, if you are lucky, it will be.....	c. Turbulence
4. If your bags exceed the checked baggage allowance you will face a/an ...	d. Carry-on luggage
5. Apart from your checked luggage you can also take a small bag as ...	e. Aisle seat
6. The people who look after the passengers on a commercial flight are called flight attendants or ..	f. Departure lounge
7. Go to the check-in desk, and get your boarding pass. Proceed to the security checkpoint and wait to board your plane at the ...	g. Baggage carousel

8. When you are travelling very far away you usually have to make a/an ...	h. Cabin crew
9. To go from one terminal to another in large airports you may need to take a/an ...	i. On schedule
10. It is advisable to keep your seatbelt fastened while seated in case of.....	j. Excess baggage charge

Запропонована вправа дає можливість ознайомити студентів з фразами, які вони почують в аудіотексті. Завданням передбачено доповнення речень словами з правої колонки, переклад речень на рідну мову та пояснення речень як ситуацій мовлення англійською мовою.

Аудіювання тексту “Meeting after a journey” (Додаток Б)

Match the definitions (a–h) with the vocabulary (1–8) (Додаток Г).

Vocabulary		Definition	
1	fabulous	A	shocking and very bad
2	appalling	B	very unsuccessful; said of a situation where everything goes badly wrong
3	noticeable	C	similar
4	spacious	D	extremely good
5	comparable	E	with a lot of space
6	disastrous	F	giving a beautiful view of nature
7	unspoiled	G	easy to hear, see or feel
8	scenic	H	somewhere that has not been changed in a way that makes it less beautiful

Ця вправа спрямована на ознайомлення з лексикою, яку студенти почують та обговорення наслідків повернення після подорожі, звикання до робочого та повсякденного життя після відпочинку, емоції, з якими

стикаються люди після відпустки або подорожі. Одним з варіантів обговорення може бути складання діалогів на цю тему.

Текстові вправи

Аудіювання тексту “Work in a corporation” (Додаток Б)

Listen to a description of the Toyota Motor Corporation and complete the profile below (Додаток Г).

Company	Toyota Motor Corporation
Headquarters	
Founder	Kiichiro Toyoda
Year founded	
Year of expansion to US	
Employees	
Subsidiaries	
Turnover (2018)	
Brands owned	Lexus, Scion
Shareholdings	Daihatsu Motors, Isuzu Motors, and Yamaha Motors

Now listen to three employees of an IT distribution company. Complete their profiles.

	Anthony Smart	Daniel Goldman	Susan Clarke
Position:		Managing director	
Responsibilities:			
Enjoys:			
Doesn't enjoy			

Запропоновані вправи спрямовані на розвиток уваги та концентрації на фактологічному матеріалі, який студенти чують в аудіотексті та на відеопрезентації. Корисним буде нотування чисел, прізвищ, назв міст.

Аудіювання тексту “The best profession” (Додаток Б)

Check your understanding. Do this exercise while you listen. Fill in the gaps with the correct word (Додаток Г).

1. The organization Tourism Australia is offering six jobs, for six _____.
2. If you want one of these jobs, you have to make a short _____.
3. The job of an outback adventurer is for someone with a passion for _____ life.
4. Job number two is a park _____ in Queensland.
5. The wildlife caretaker job on Kangaroo Island is for someone who loves ____.
6. If you're not an outdoor person, the next job is for someone whose talents are in _____.
7. The taste master will need to _____ about food as well as enjoy eating it.
8. The final job is based in _____.

Задання передбачає доповнення речень словами з аудіотексту, що можливо за умови уважного прослуховування та нотаток під час сприйняття інформації на слух.

Аудіювання тексту “Tips for a good trip” (Додаток Б)

Fill in the table with the information you hear (Додаток Г):

Name	Role	Personal information	Useful tips
Carolina Silver	host		
Mya Kramer	frequent traveler		
Tom Gilhuley	BART passenger		
Neil Cohen	business traveler		
Teresa Rodriguez-Williamson	frequent traveler		
Linda Rhoades	SFO traveler's aid		

Інформація з таблиці дає можливість краще зрозуміти почуті прізвища та статуси людей, між якими відбувається розмова. Доповнення інформації почутими деталями розмови уможливорює її подальше обговорення зі

студентами, визначення ступеня корисності порад, які дають мандрівники та обслуговуючий персонал аеропорту.

Аудіювання тексту “Meeting after a journey” (Додаток Б)

Write a number (1–8) to put the conversation topics in the order they are mentioned (Додаток Г).

- _____ The description of a holiday flat in Toronto
- _____ Rental flats in general
- _____ A rental in Barcelona
- _____ Long-distance phone calls
- _____ The weather in winter
- _____ Toronto neighborhoods
- _____ The underground city
- _____ A house in the countryside

Вправою передбачено розташування тем розмови у тому порядку, в якому вони зустрічалися в тексті. Це завдання концентрує увагу студентів на організації послідовності та дозволяє побудувати логічну послідовність розмови. План розмови можна використовувати як план для опису місця відпочинку/канікул/подорожі.

Післятекстові вправи

Післятекстові вправи дають можливість перевірити розуміння прослуханого тексту і правильність сприйняття прослуханої інформації. Контроль розуміння аудіотексту може здійснюватися вербальним чи невербальним способом. До невербальних належать вправи на коректне використання цифр, номерів, кількості предметів у прослуханому аудіотексті, створення або заповнення таблиць, креслень, схем, підбір малюнків тощо. До вербальних засобів контролю належать такі рецептивні вправи: підтвердження або спростування тверджень до тексту, вибір пунктів плану тексту, тести з вибором відповіді. До репродуктивних вправ належать наступні: відповіді на запитання, переказ змісту іноземною або рідною мовою, переклад окремих слів, словосполучень, речень, укладання плану,

формулювання запитань до тексту, бесіда на основі змісту тексту. Наведемо приклади післятекстових вправ до аудіотекстів, які ми використовували на заняттях.

Аудіювання тексту “Work in a corporation” (Додаток Б)

1. Study the following expressions used for describing a company. Listen to the recordings again and tick the ones that you hear (Додаток Г):

Headquarters

...is headquartered in... ...is based in...

History

...was founded in/by... ...was established in...

Employees

... has a workforce of ... people ... employs ... people

Size

... operates ... subsidiaries

...has shareholdings in ...

... has a ... per cent stake in ...

...runs ... stores worldwide

Market position

...is currently the world’s largest...

...is the biggest ... in the world

...is one of the largest companies in ...

...has a ... per cent market share

Financial results

...achieved an annual turnover of... ...made a profit of...

Study some more expressions for describing a company:

Competitors

Our main competitors are...

Customers/clients

Products: Our main customers are/include...

Services: Our main clients are/include...

Products

We produce/manufacture ...

Services

We provide/offer ...

2. Now describe your company, providing information about the head office location, products/services, number of employees, customers/clients, competitors, and financial information (Додаток Г).

3. Complete the sentences from the recordings. Then, describe your job to your partner (Додаток Г).

charge find most responsibilities what enjoy job part quite responsible

I'm _____ for *cash flow/credit control/managing projects*.

I'm in _____ of *developing the company's long-term strategy*.

My _____ include *recruiting new employees and organizing training for company staff*.

It's also my _____ to *improve the company's working conditions*.

On the whole, I _____ my work.

What I like _____ about my work is *the responsibility, the challenge and of course the salary*.

I _____ my work *very interesting*.

One task I don't _____ like is *chasing money from late payers*.

The _____ I don't really like is *the long hours*.

_____ I don't like so much is *when I have to deal with a difficult employee*.

Аудіювання тексту “The best profession” (Додаток Б)

Put the job requirements with the correct job (Додаток Г).

outback adventurer	park ranger	wildlife caretaker

lifestyle journalist	taste master	chief funster

- A. write, take photographs and make films
- B. help preserve and promote plants, animals, fossils and indigenous culture
- C. work with some dangerous animals
- D. work with the organizers of festivals
- E. find the best places for “wining and dining”
- F. learn how to make alcoholic drinks
- G. work in a state with the world’s biggest sand island
- H. use social media to tell people about cool events
- I. find adventures and employment for young people on working holidays
- J. travel in a hot air balloon and be prepared to eat insects!
- K. use different types of transport and leave only footprints
- L. report on cafés, concerts and days out

Speaking: Which of these jobs would suit you? Why?

I'd like to ... because ...

I'm good at ... (-ing)

I enjoy ... (-ing)

I'm interested in ...

Аудіювання тексту “Meeting after a journey” (Додаток Б)

Choose the best answer (Додаток Г).

1. If Dave was abroad and saw a phone call from someone at home, he ...
 - a. wouldn't answer it.
 - b. would be worried something had happened.
 - c. would think it was a work call.
2. When he first arrived in Toronto, Dave was a bit worried about ...
 - a. contacting his uncle.

- b. his accommodation.
 - c. being mugged.
3. Jean's friend had a problem in her holiday flat, because ...
- a. it didn't look like what was advertised.
 - b. the air conditioning didn't work.
 - c. the neighbours were really noisy.
4. Dave's apartment was ...
- a. small but modern, with spectacular views.
 - b. comfortable and with a roof garden with spectacular views.
 - c. big, light and with spectacular views.
5. He particularly enjoyed the ...
- a. green spaces.
 - b. shopping.
 - c. meeting of different cultures.
6. Dave thought the PATH was particularly good ...
- a. as a shortcut when walking around the city.
 - b. for tasting many different types of food all in one place.
 - c. for keeping warm.
7. The temperature ...
- a. can feel much lower because of the humidity.
 - b. can feel much lower because of the wind.
 - c. was unusually low for that time of year.
8. Dave's uncle lives ...
- a. in the suburbs of the city.
 - b. in an area that was more beautiful before it was affected by development work.
 - c. in a small house next to a lake.

Discussion

What was the last place you travelled to? Was it the city or countryside?
Would you recommend it to a friend?

Аудіювання тексту "Tips for a good trip" (Додаток Б)

Mark the statements as TRUE or FALSE (Додаток Г):

1. Mya Kramer has got a 12-year-old son and a 6-year-old daughter.
2. There are many ways of getting to the airport. You have a lot of options: taxi, shuttles, car or public transportation.
3. Neil Cohen travels a lot. He is in and out of San Francisco Airport from 15 to 20 times a year.
4. A line before check-in can be as many as 100 people in line ahead of you.
5. The garages cost about 20 dollars a night for indoor parking – and on top of that, you're right next to the terminal.
6. We recommend to come to the airport 3 hours before an international departure and two hours before a domestic flight.
7. Most of the airlines have a baggage cutoff time. For instance, for the domestic carriers, it's 15 minutes.
8. Planes are never late.
9. For tips on how to get through security faster, visit the Transportation Security Administration online at FlySFO.com.

Наведені вище вправи були використані під час вивчення тем «On the Move» та «Choosing a Career» зі студентами другого курсу філологічних спеціальностей. Послідовність використання дотекстових, текстових та післятекстових вправ сприяла швидкому запам'ятовуванню нової лексики з цих тем, розвитку мовних та мовленнєвих навичок студентів, створення позитивного клімату на занятті з англійської мови. Під час обговорення прослуханої інформації студенти добре орієнтувалися в ситуації спілкування, виявили вміння вислухати, брати почуте до уваги; відповідно реагувати на ту чи ту пропозицію.

2.3. Практична перевірка ефективності формування навичок аудіювання у процесі мобільного навчання

Перевірка ефективності використання технологій мобільного навчання для формування аудитивних навичок у студентів 2 курсу філологічних спеціальностей відбувалася під час асистентської практики у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили на заняттях з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)», аспект «Практика усного та писемного мовлення» в групі 240.

Загальна кількість студентів, які взяли участь у перевірці ефективності використання технологій мобільного навчання для формування аудитивних навичок, – 36 осіб. Серед них 20 студентів з підгрупи 240 «А» яка була взята як контрольна група, які під час занять виконували всі запропоновані завдання з комплексу розроблених вправ. Інші 16 студентів також навчаються в цій групі, але належать до підгрупи «Б», яка не виконувала завдання для формування аудитивних навичок із застосуванням мобільних технологій, а працювала з традиційними вправами з підручника.

Дослідження проводилося у три етапи: організаційно-методичний; продуктивний та підсумковий.

На організаційно-методичному етапі було проведено розвідки щодо існуючих мобільних застосунків та сайтів, спрямованих на формування аудитивних навичок у студентів філологічних спеціальностей. Також було протестовано роботу цих застосунків та сайтів на предмет зручності у використанні студентами та доступності ресурсів, що ними пропонуються. Преференція була віддана тим сайтам і застосункам, що працюють на безоплатній основі та можуть бути використані як в онлайн режимі, так і офлайн (матеріали можна завантажити на комп'ютер / планшет / телефон).

Для поширення матеріалів та обміну контентом між учасниками дослідження було створено групу в месенджері Telegram, який добре адаптований для використання на мобільних пристроях, дає можливість пересилати аудіо / відеофайли великого об'єму, доступний для роботи на телефоні та комп'ютері.

На другому етапі дослідження (продуктивному) було розроблено комплекс вправ до кожного аудіотексту. Вправи склалися з дотекстових, текстових та післятекстових завдань. Оскільки у період проходження асистентської практики навчання в університеті відбувалося в онлайн форматі, ми також використовували застосунок Zoom, за допомогою якого проводили навчання. На заняттях студенти виконували дотекстові завдання під керівництвом викладача, опрацьовували нову лексику, прослуховували матеріали, потім відповідали на питання та дискутували з проблемних питань. Студенти, які не мали можливості вийти на онлайн заняття, опрацьовували всі завдання самостійно. Вони отримували посилання на Google Forms у якій міститься посилання на YouTube канал, де розміщено аудіо та відео контент, також там розміщені завдання до аудіо / відео текстів. Позитивним моментом онлайн навчання є те, що студенти мають можливість самостійно опанувати матеріал, особливо за допомогою технологій мобільного навчання, які дають можливість працювати як онлайн, так і офлайн. Кожна з Google Forms містить 5 завдань до аудіо / відео тексту, кожне завдання оцінюється в 3 бали. Максимальна кількість балів за аудіювання – 15 балів.

Для чистоти проведення апробації спочатку зі студентами підгруп «А» та «Б» було проведено вхідне тестування для визначення рівня володіння навичками сприйняття на слух. Зокрема, результати вхідного тестування підгруп «А» та «Б» представлені в таблицях 2.2 і 2.3, відповідно.

Таблиця 2.2

Результати вхідного тестування підгрупи «А» групи 240

№	ПІБ студента	Бал
1	Баутіна Марія	10,5
2	Велігошина Діана	13,0
3	Дено Христина	12,0
4	Ковальчук Поліна	11,5
5	Закірова Анастасія	10,5
6	Кольган Єлизавета	13,0

7	Крилова Руслана	11,0
8	Лавнікевич Вікторія	10,5
9	Нікітіна Вікторія	11,5
10	Ніколюк Анна	13,5
11	Новікова Анастасія	12,0
12	Новікова Дарія	13,0

Продовження таблиці 2.2

13	Раджабова Ксенія	12,0
14	Решетник Людмила	12,5
15	Руснак Марія	13,5
16	Сетрін Олег	11,0
17	Усатенко Дар'я	12,5
18	Хоменко Лілія	13,5
19	Шаркова Ксенія	12,5
20	Шевчук Ксенія	12,0
	Середній бал по групі	12,075
	% від максимального значення	80,5

Таблиця 2.3

Результати вхідного тестування підгрупи «Б» групи 240

№	ПІБ студента	Бал
1	Бардан Валерія	13,0
2	Боброва Олександра	14,0
3	Вишневська Альбіна	13,0
4	Голуб Ольга	12,0
5	Євдокимова Марія	14,0
6	Кириленко Олена	11,5
7	Кравчук Марія	13,0
8	Мірошніченко Валерія	11,5
9	Мокринська Дар'я	11,0
10	Мороз Крістіна	13,5
11	Педченко Дар'я	12,5
12	Поверинова Олександра	13,0
13	Татарова Ксенія	14,0
14	Ткаченко Анна	12,5
15	Черненко Анастасія	13,0
16	Щерук Анастасія	10,5
	Середній бал по групі	12,625
	% від максимального значення	84,16667

Результати проведеного вхідного тестування (табл.2.2 та табл.2.3) показали, що середній бал по підгрупі «А» склав 12,075, що на 3,67% менше, ніж у підгрупі «Б» (12,625).

У якості контрольної підгрупи було обрано підгрупу «А», яка показала нижчий рівень володіння навичками сприйняття на слух.

Під час апробації використовувалися розроблені завдання до аудіотекстів на теми «On the Move» та «Choosing a Career», що містили дотекстові, текстові та післятекстові вправи з метою більш ефективного засвоєння матеріалу, який прослуховувався. Усі матеріали були представлені студентам у вигляді Google-форм, розміщених Google-диску, посилання на які були розіслані студентам через месенджери для ознайомлення та виконання завдань.

Результати апробації за темами «On the Move» та «Choosing a Career» представлені в таблицях 2.4 і 2.5, відповідно.

Таблиця 2.4

Результати проведення аудіювання з теми «On the Move»

№	Студент	Air Travel	Slow Travel	Tips for a good trip	Meeting after a journey
1	Баутіна Марія	10,5	12,0	13,0	13,5
2	Велігошина Діана	13,0	12,5	12,0	12,0
3	Дено Христина	12,0	13,0	13,0	13,5
4	Ковальчук Поліна	11,5	12,0	13,0	14,0
5	Закірова Анастасія	10,5	11,5	14,0	14,5
6	Кольган Єлизавета	13,0	12,0	14,0	14,5
7	Крилова Руслана	11,0	12,0	13,0	13,5
8	Лавнікевич Вікторія	10,5	12,5	14,0	14,0
9	Нікітіна Вікторія	11,5	13,0	14,0	14,5
10	Ніколюк Анна	12,0	13,0	13,5	14,0
11	Новікова Анастасія	12,5	12,0	13,0	13,5
12	Новікова Дарія	13,0	12,0	14,0	14,0
13	Раджабова Ксенія	12,0	13,0	12,0	13,0
14	Решетник Людмила	12,5	13,0	13,0	14,5

15	Руснак Марія	13,5	13,0	13,0	13,5
16	Сетрін Олег	11,5	12,0	13,0	14,0
17	Усатенко Дар'я	12,5	12,0	13,0	13,0
18	Хоменко Лілія	13,5	13,5	15,0	15,0
19	Шаркова Ксенія	12,5	12,0	13,0	14,5
20	Шевчук Ксенія	12,0	12,5	14,0	14,5
	Середній бал по групі	12,1	12,5	13,3	13,8
	% від максимального значення	80,67	83,50	88,33	91,67

Таблиця 2.5

Результати проведення аудіювання з теми «Choosing a Career»

№	Студент	The best profession	Nerve-rocking job	Employment interview	Work in a corporation
1	Баутіна Марія	11,0	13,0	13,0	13,5
2	Велігошина Діана	12,0	12,0	14,0	14,0
3	Дено Христина	12,0	14,0	14,0	15,0
4	Ковальчук Поліна	11,0	10,0	13,0	13,5
5	Закірова Анастасія	12,0	13,0	12,0	13,5
6	Кольган Єлизавета	13,0	12,0	14,0	14,5
7	Крилова Руслана	12,0	12,0	14,0	14,5
8	Лавнікевич Вікторія	14,0	13,0	14,0	14,0
9	Нікітіна Вікторія	12,0	13,0	14,0	14,0
10	Ніколюк Анна	12,0	12,5	13,5	13,5
11	Новікова Анастасія	12,0	13,0	13,5	14,0
12	Новікова Дарія	13,0	13,0	14,5	14,5
13	Раджабова Ксенія	11,0	13,0	12,0	13,0
14	Решетник Людмила	12,0	13,0	13,0	13,5
15	Руснак Марія	13,0	13,0	13,0	14,0
16	Сетрін Олег	13,0	11,0	13,0	13,5
17	Усатенко Дар'я	11,5	12,0	13,0	13,5
18	Хоменко Лілія	12,0	13,0	15,0	15,0
19	Шаркова Ксенія	11,0	12,0	13,0	14,0
20	Шевчук Ксенія	13,0	13,5	14,0	14,5
	Середній бал по групі	12,1	12,6	13,4	13,9
	% від максимального значення	80,83	84,17	89,17	92,33

З таблиці 2.4 видно, що в процесі роботи з аудіотекстами поступово збільшувався загально-груповий результат. Це свідчить про ефективність використання технологій мобільного навчання, ґрунтовність роботи з лексичним матеріалом та закріплення фонетичних навичок у студентів. Разом з тим, студенти, які виконували завдання самостійно (Ковальчук, Крилова, Усатенко), також мали кращий результат.

Результати наведені у таблиці 2.5 також показують успішність студентів в опануванні аудитивних навичок з теми «Choosing a Career». Загалом, студенти 240 групи виявилися дуже активними на заняттях, що сприяло їх кращому засвоєнню запропонованої лексики та опрацюванню аудіо матеріалів. Післятекстові обговорення засвідчили зацікавленість студентів у більш детальному розгляді теми «Choosing a Career», що може бути пов'язано з їхніми планами знайти підробіток онлайн, для чого необхідно пройти співбесіду англійською, заповнити резюме, відповідати на листи роботодавців тощо.

Для більш наглядної демонстрації отриманих результатів проведених досліджень на рис. 2.1 та 2.2 наведено графіки зростання рівня навичок аудіювання за темами «On the Move» та «Choosing a Career», відповідно.

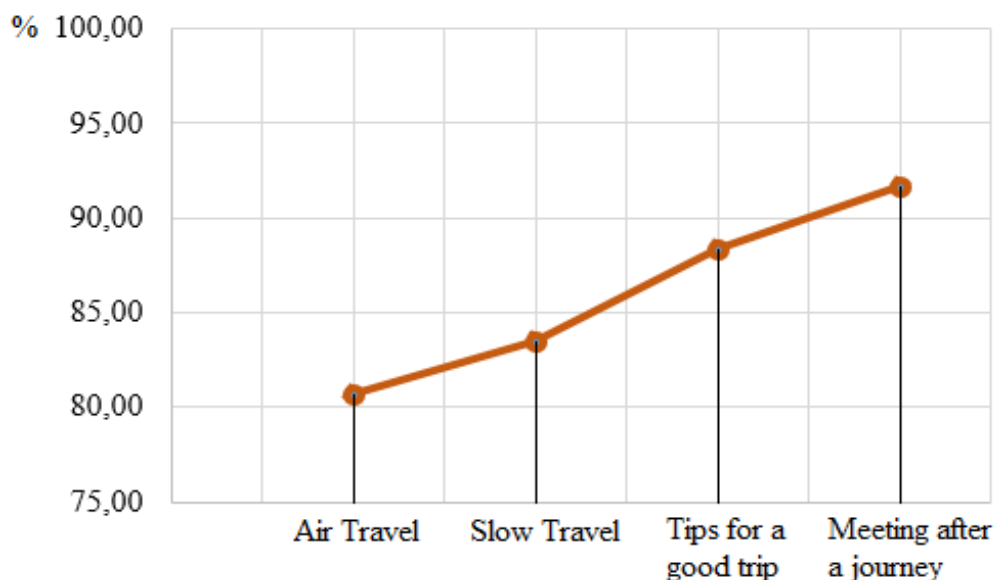

Рис. 2.1. Графік зростання рівня навичок аудіювання за темою «On the Move»

Після апробації розробленого комплексу вправ було проведено завершальне тестування підгруп «А» та «Б» для дослідження ефективності застосування технології мобільного навчання для розвитку аудитивних навичок. Зокрема, результати завершального тестування підгруп «А» та «Б» представлені в таблицях 2.6 і 2.7, відповідно.

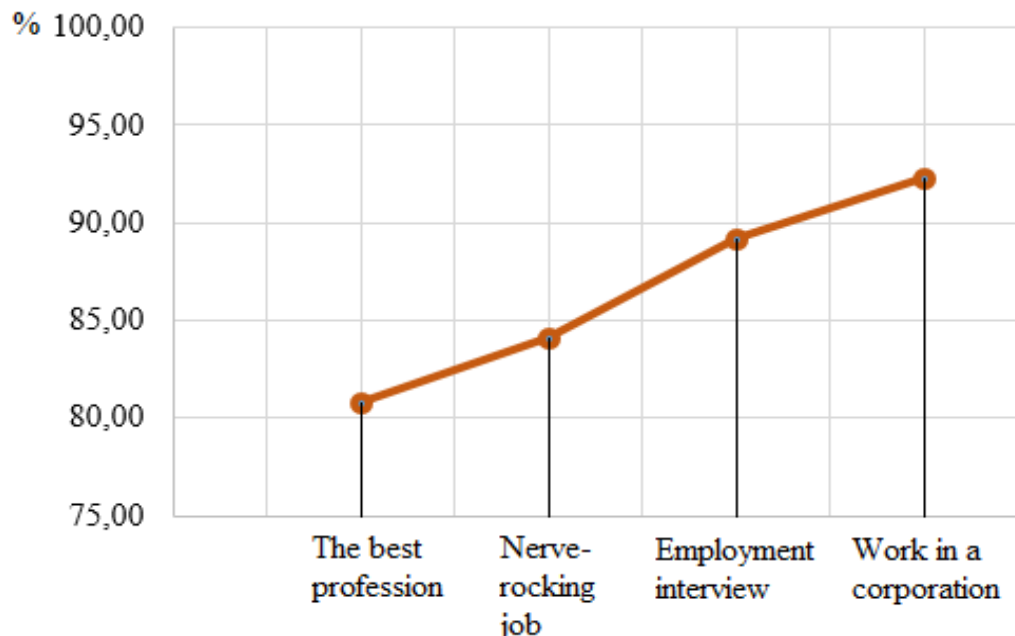

Рис. 2.2. Графік зростання рівня навичок аудіювання за темою «Choosing a Career»

Таблиця 2.6

Результати завершального тестування підгрупи «А» групи 240

№	ПІБ студента	Бал
1	Баутіна Марія	14,0
2	Велігошина Діана	14,5
3	Дено Христина	13,5
4	Ковальчук Поліна	13,5
5	Закірова Анастасія	15,0
6	Кольган Єлизавета	14,5
7	Крилова Руслана	13,5
8	Лавнікевич Вікторія	12,5
9	Нікітіна Вікторія	14,0
10	Ніколюк Анна	13,5
11	Новікова Анастасія	14,0

12	Новікова Дарія	13,5
13	Раджабова Ксенія	13,5
14	Решетник Людмила	13,5
15	Руснак Марія	13,5
16	Сетрін Олег	14,0
17	Усатенко Дар'я	14,0
18	Хоменко Лілія	13,5
19	Шаркова Ксенія	14,5
20	Шевчук Ксенія	14,0
	Середній бал по групі	13,825
	% від максимального значення	92,167

Таблиця 2.7

Результати завершального тестування підгрупи «Б» групи 240

№	ПІБ студента	Бал
1	Бардан Валерія	13,0
2	Боброва Олександра	14,0
3	Вишневська Альбіна	13,0
4	Голуб Ольга	13,5
5	Євдокимова Марія	14,0
6	Кириленко Олена	11,0
7	Кравчук Марія	13,0
8	Мірошніченко Валерія	13,0
9	Мокринська Дар'я	12,0
10	Мороз Крістіна	13,5
11	Педченко Дар'я	12,5
12	Поверинова Олександра	13,0
13	Татарова Ксенія	14,0
14	Ткаченко Анна	13,0
15	Черненко Анастасія	13,0
16	Щерук Анастасія	13,5
	Середній бал по групі	13,0625
	% від максимального значення	87,0833333

Для підтвердження ефективності розробленого комплексу вправ із застосуванням технологій мобільного навчання на рис. 2.3 представлена порівняльна діаграма результатів вхідного та завершального тестування підгруп «А» та «Б» групи 240.

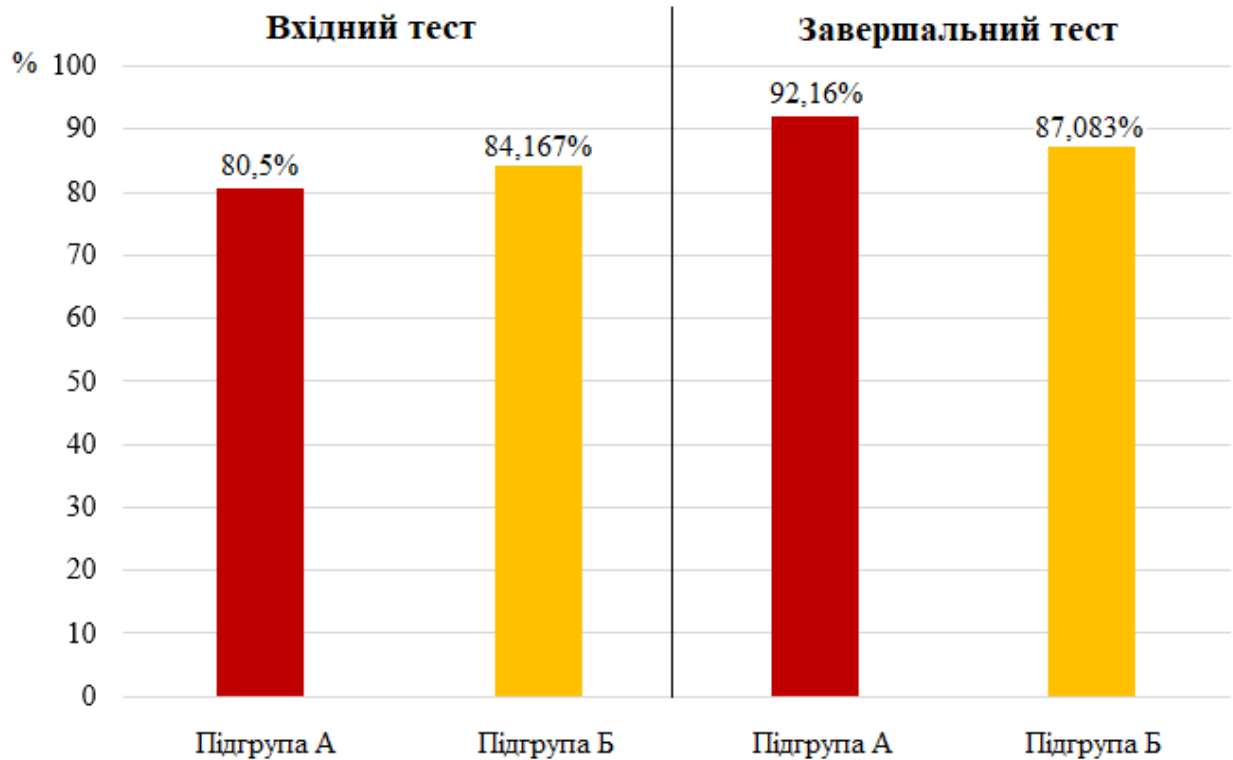

Рис. 2.3. Порівняльна діаграма результатів вхідного та завершального тестування підгруп «А» та «Б» групи 240

Як видно з рис. 2.3 та табл. 2.2, 2.3, 2.6, 2.7 середній бал по підгрупі «А» підвищився на 11,67%, а по підгрупі «Б» – 2,92%. Це свідчить про високу ефективність використання технологій мобільного навчання, ґрунтовність роботи з лексичним матеріалом та закріплення фонетичних навичок у студентів.

Наступним етапом у проведенні апробації був аналіз проведеного анкетування щодо ефективності використання технологій мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок. Розроблена форма анкети представлена у Додатку А. Загальна кількість студентів, які взяли участь у ньому – 31 особа. Цілком зрозуміло, що кожен з 31 респондентів, які є студентами філологічних спеціальностей користуються мобільними

застосунками та сайтами для вдосконалення сприйняття англійської мови на слух (рис. 2.4).

1. Чи користуєтесь Ви мобільними застосунками / сайтами для вдосконалення сприйняття на слух англійської мови?

31 відповідь

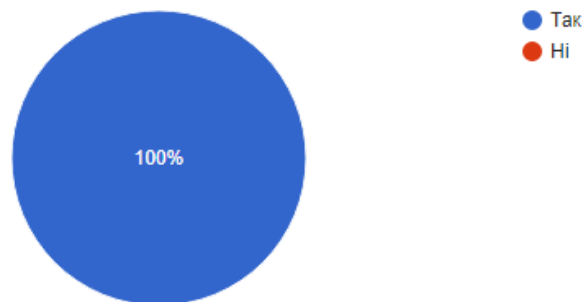

Рис.2.4 Чи користуєтесь Ви мобільними застосунками / сайтами для вдосконалення сприйняття на слух англійської мови?

На друге питання 90 % студентів відповіли, що користуються мобільними пристроями під час занять та після них майже щодня (рис.2.5), тільки 3 особи користуються мобільними пристроями 2-3 дні на тиждень. З одного боку, це дивно в умовах онлайн навчання, з іншого – проблеми з електрикою та прифронтна територія, до якої належить Миколаївська область, пояснюють таку відповідь студентів на це запитання.

2. Як часто Ви користуєтесь мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?

31 відповідь

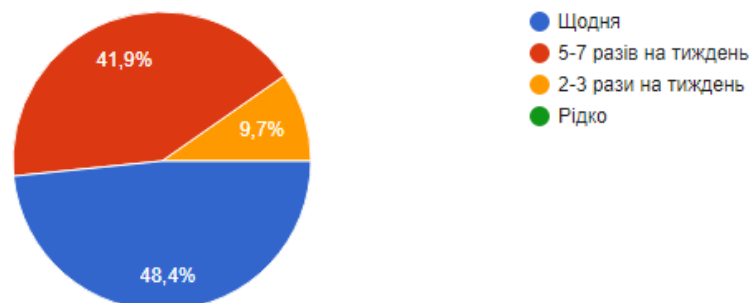

Рис.2.5. Як часто Ви користуєтесь мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?

Абсолютним лідером серед англомовного контенту, якому надають перевагу студенти 240 групи, є прослуховування пісень англійською мовою (рис.2.6), яке відмітили 73,3% респондентів. 60 % студентів слухають новини та аудіокнижки англійською мовою, що також важливо для формування та покращення їхніх аудитивних навичок. Третє місце серед англомовного контенту посіли подкасти, їх слухають 16 осіб з 31, що складає 53,3%. Фільми та серіали англійською мовою дивляться 8 осіб, що складає 26,7%.

3. Якому з наведених варіантів Ви надаєте перевагу для покращення навичок сприйняття на слух англомовного контенту?

31 відповідь

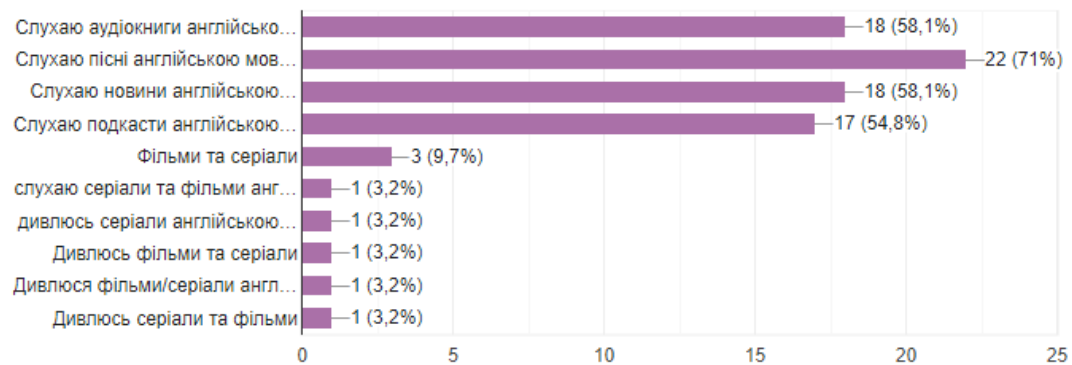

Рис.2.6. Якому з наведених варіантів Ви надаєте перевагу для покращення навичок сприйняття на слух англомовного контенту?

На наступне питання 70% студентів відповіли, що користувалися мобільним телефоном (рис.2.7), а також 63,3% використовували ноутбук чи комп'ютер під час виконання завдань з аудіювання. Абсолютне лідерство телефонів очевидне, адже він майже завжди з нами і має всі функції для повноцінного отримання, обробки та передачі інформації. Лише 16,7% студентів використовували планшет під час аудіювання.

4. Яким пристроєм Ви найчастіше користувалися для виконання завдань з аудіювання?

31 відповідь

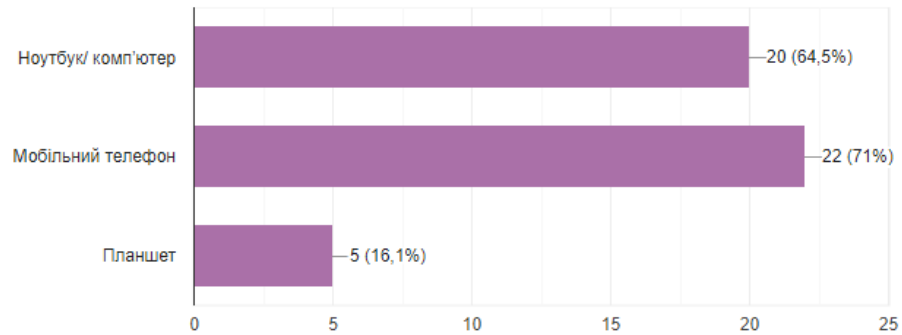

Рис.2.7. Яким пристроєм Ви частіше всього користувалися для виконання завдань з аудіювання?

У п'ятому питанні студенти обирали найбільш ефективний спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух. Опитування показало, що 22 особи вважають таким вправу «True/False», 18 осіб обрали вправу «Розставити речення у логічному порядку відповідно до аудіо» і 16 студентів вважають ефективним завдання на лексику перед прослуховуванням. Вправа «Доповнити речення новими лексичними одиницями» та «Підібрати назви до прослуханих текстів/параграфів/частин текст» отримали відповідно 14 і 13 голосів. Інші вправи мали меншу популярність серед студентів – за них проголосували від 5 до 8 осіб (рис.2.8).

5. Який спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух на Вашу думку найбільш ефективний ?

31 відповідь

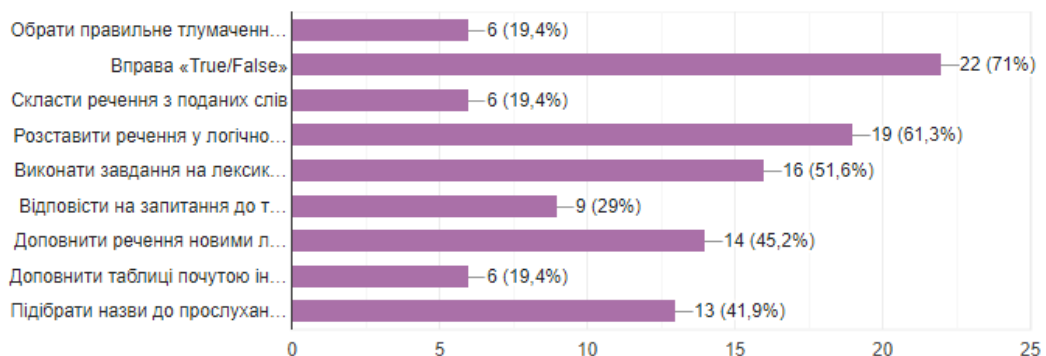

Рис.2.8 Який спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух на Вашу думку найбільш ефективний?

У наступному питанні ми хотіли дізнатися скільки часу потрібно було студентам для виконання завдань. У більшості студентів (64,5%) виконання завдань після прослуховування аудіо / відео матеріалу зайняло 10-15 хвилин, ще 19,4 % витратили 5-10 хвилин на кожне завдання, що свідчить про те, що підібрані матеріали відповідають рівню знань студентів (рис.2.9).

6. Скільки часу Ви витрачали під час виконання кожного з запропонованих нами завдань?

31 відповідь

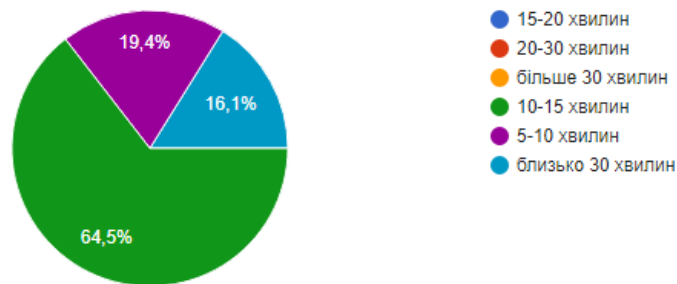

Рис.2.9 Скільки часу Ви витрачали на виконання запропонованих нами завдань?

Сьоме (рис.2.10) і восьме (рис.2.11) питання стосувалися ефективності дотекстових і післятекстових вправ для розуміння аудіо та засвоєння лексики з теми. На ці питання більшість респондентів відповіла стверджувально, що також підтверджується результатами, наведеними у таблицях 2.3 та 2.4.

7. Чи допомогли Вам завдання перед аудіюванням у розумінні аудіо?

31 відповідь

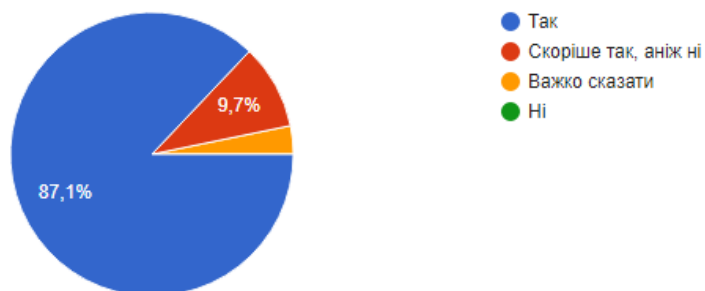

Рис.2.10. Чи допомогли Вам завдання перед аудіюванням у розумінні аудіо?

8. Чи допомогли Вам завдання після прослуховування аудіювання у засвоєнні лексики з теми?

31 відповідь

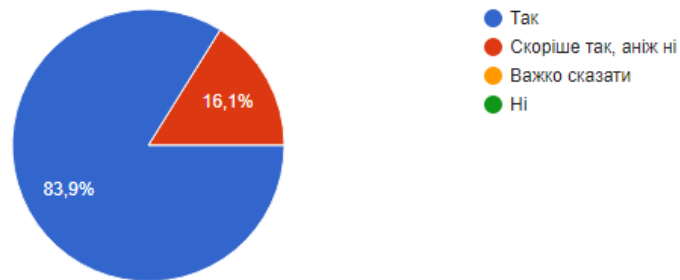

Рис.2.11. Чи допомогли Вам завдання після прослуховування у засвоєнні лексики з теми?

Зрозуміло, що в реаліях онлайн навчання використання мобільних гаджетів заощаджує час як викладача, так і студента, що підтверджується відповідями наших респондентів (рис.2.12). Різноманітність засобів мобільного навчання також дає можливість підібрати індивідуальний темп виконання вправ та теми, які необхідно опанувати. Ці та інші фактори сприяли відповіді про ефективність засобів мобільного навчання для формування аудитивних навичок.

9. Чи вважаєте Ви, що використання засобів мобільного навчання заощаджує Ваш час та підвищує ефективність формування аудитивних навичок?

31 відповідь

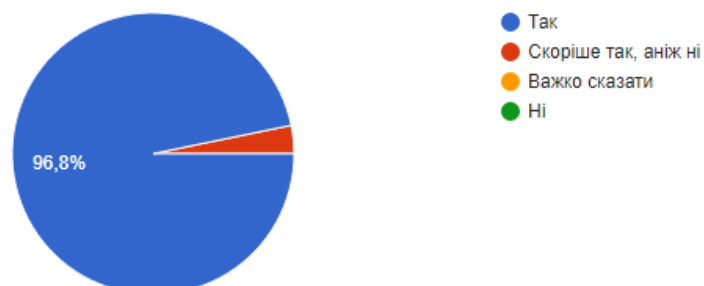

Рис.2.12. Чи вважаєте Ви, що використання засобів мобільного навчання заощаджує Ваш час та підвищує ефективність формування аудитивних навичок?

10. Чи вважаєте Ви, що засобами мобільного навчання можна покращити сприйняття іноземної мови на слух?

31 відповідь

Рис.2.13. Чи вважаєте Ви, що засобами мобільного навчання можна покращити сприйняття іноземної мови на слух?

Десяте питання доповнює логіку попереднього питання. Якщо регулярно вправлятися у сприйнятті іноземної мови на слух за допомогою засобів мобільного навчання, можна покращити аудитивні навички, що підтверджено відповідями респондентів (рис.2.13), які перевірили це на собі.

Далі ми запитали у студентів які сайти та мобільні за стосунки вони використовують для покращення свого сприйняття англійської мови на слух. Тут ми отримали велику кількість сайтів та застосунків, наприклад, YouTube, Duolingo, Wordwall, Kenanaonline, Englishtestonline, Camdenkelly, Cnbc, en.islcollective, DuoLingo, Spotify, <https://englishearly.ru/harry-potter/>, <https://staraudiobooks.net/george-r-r-martin-a-game-of-thrones-audiobook/>, програма «Readdo», Deep English, englishtestonline, camdenkelly, cnbc, en.islcollective, програма «Learn English by Moral Stories», програма «Librivox» (рис.2.14). Багато разів зустрічалися соціальні мережі, де студенти підписані на носіїв мови, які допомагають з вивченням сленгу та сучасної розмовної мови, такі як Instagram, Telegram, TikTok. Серед сайтів та програм також зустрічалися News BBC, TEDtalks, British Council та Britannica, які мають академічний та навчальний контент.

11. Які мобільні застосунки / сайти Ви використовуєте для формування навичок сприйняття англійської мови на слух?

31 відповідь

Спілкуюсь з носія ми в telegram instagram meef kakaotalk

Spotify

wordwall, youtube, britanica, kenanaonline, englishtestonline, camdenkelly, cnbc, en.islcollective

British Council, DuoLingo, English Podcasts

<https://englishearly.ru/harry-potter/>, <https://staraudiobooks.net/george-r-r-martin-a-game-of-thrones-audiobook/>, програма "Readdo"

Зазвичай дивлюся відео на платформі YouTube, слухаю подкасти та музику на платформі Spotify, раніше використовувала BBC Learning English та Deep English

Рис.2.14. Які мобільні застосунки / сайти Ви використовуєте для формування навичок сприйняття англійської мови на слух?

У останньому питанні ми попросили дати пропозиції щодо тематики аудіозаписів, різноплановості завдань і отримали багато пропозицій. Наведемо деякі з них: більше аудіо на сучасну лексику, цікавлять сленги/жаргонізми, повсякденні побутові теми; додати завдання, пов'язані з відомими фільмами/серіалами, наприклад, «Гра престолів», «Гаррі Поттер», «Відьмак»; додати завдання з детективних книжок; додати завдання до книг «МЕТРО2033» та «The Elders Scrolls» тощо (рис.2.15).

12. Ваші пропозиції та зауваження щодо тематики аудіозаписів, різноплановості завдань та ін.

12 відповідей

більше аудіо на сучасну лексику, цікавлять сленги/жаргонізми, повсякденні битові теми

Пропоную додати завдання, які пов'язані з відомими фільмами/серіалами, наприклад, "Гра престолів", "Гаррі Поттер", "Відьмак" і тд.

Пропоную проходити тести не тільки у Google формах, але й у застосунках

Пропоную додати завдання з ігор, які основані на книгах, наприклад, Відьмак, МЕТРО2033 та The Elders Scrolls

Викорисовувати побільше таких завдань для інших лексичних тем. Частіше використовувати мобільні застосунки на заняттях

можна додати завдання з детективних книжок, наприклад, книги таких авторів як Агата Крісті, Артур Конан Дойл, Алан Бредлі та ін.

Рис.2.15. Ваші пропозиції щодо тематики аудіозаписів, різноплановості завдань

За підсумками проведеного опитування, слід відмітити, що студенти 2 курсу філологічної спеціальності позитивно сприйняли використання технологій мобільного навчання під час формування аудитивних навичок та відзначили ефективність та зручність такого формату роботи у процесі навчання англійської мови.

Отже, в результаті проведеної апробації було перевірено та проаналізовано роботи студентів, які навчалися за експериментальною програмою та тих, хто виконували завдання за програмою. Отримані результати показали позитивну динаміку у студентів, які використовували технології мобільного навчання, а також ґрунтовність роботи з лексичним матеріалом та закріплення фонетичних навичок. Результатами апробації підтверджено доцільність застосування технології мобільного навчання для формування англомовних навичок аудіювання, що вказує на необхідність впровадження мобільних пристроїв у процес навчання у закладах вищої освіти України як ефективного способу динамізації та підвищення якості освітнього процесу.

ВИСНОВКИ

Відповідно до поставленої мети роботи під час теоретичного дослідження було розглянуто поняття «аудіювання» як виду мовленнєвої діяльності, виокремлено його характерні особливості та структуру. Оскільки аудіювання являє собою сприйняття інформації на слух, над цим феноменом працювали багато вчених у галузі методики викладання іноземної мови, методистів та викладачів. З іншого боку, аудіювання досліджувалося фахівцями з психофізіології, адже для сприйняття на слух треба активізувати такі психічні процеси як увагу, антиципацію, розпізнавання, ідентифікацію, осмислення, узагальнення тощо. Виявлено, що аудіювання є видом мовленнєвої діяльності, який реалізує усне спілкування. З одного боку, це рецептивний вид мовленнєвої діяльності, а з іншого – продуктивний (креативний), коли після прослуховування відбувається обговорення матеріалу та створення власного вислову. У результаті аудіювання слухач отримує знання та розуміння сприйнятого смислового змісту, продукує умовивід та демонструє власну мовленнєву та не мовленнєву поведінку.

При дослідженні особливостей процесу формування англомовних аудитивних навичок у студентів філологічних спеціальностей було з'ясовано, що Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти та Програма з англійської мови для університетів висувають високі вимоги до студентів філологічних спеціальностей, що зумовлює інтенсивну практику іноземної мови та активне залучення всіх можливих засобів для опанування лексичних, граматичних, фонетичних, мовленнєвих, аудитивних та навичок читання. Одним з найпростіших та водночас найефективніших способів формування будь-яких навичок є вправляння. Для покращення сприйняття на слух вченими та методистами було розроблено комплекс мовних (підготовчих, домовленнєвих, тренувальних), умовно-мовленнєвих (умовно-комунікативних) та мовленнєвих (комунікативних) вправ. Перед прослуховуванням аудіо матеріалу також застосовують дотекстові вправи, під час прослуховування – текстові, та післятекстові вправи по його завершенню.

Відповідно до наступного завдання ми з'ясували, що термін «мобільне навчання» було введено у 2001 році, але особливої популярності цей вид електронного навчання отримав з початком пандемії COVID-2019. Більшість вчених сходяться на думці, що мобільне навчання (mobile learning (M-learning)) – це використання мобільних і портативних ІТ-пристроїв у навчальному процесі. З поширенням мережі інтернет та отриманням стабільного не дуже дорогого доступу до мобільного інтернету починають з'являтися навчальні програми, сайти, а потім застосунки для навчання в цілому та вивчення іноземних мов зокрема.

Разом з тим, крім доступності виділяють ще кілька основних переваг мобільного навчання. Це автономність, постійний доступ до навчальних матеріалів, використання різних форматів роботи за допомогою відео / аудіо контенту та широких можливостей щодо перевірки знань, умінь та навичок студентів. Завдяки стрімкому розвитку мобільного навчання, недоліки, що виокремлюються вченими, поступово будуть усунені. До основних недоліків було віднесено високу вартість мобільного навчання, адже мобільні пристрої дорого коштують. Водночас, зараз важко уявити, що у когось немає принаймні мобільного телефона. Смартфони стали важливим інструментом навчання під час військового стану в Україні, адже більшість людей, змушених покинути свої домівки, не взяли з собою комп'ютери та ноутбуки, лише телефони. Тому саме смартфони стали не тільки засобом зв'язку, але й засобом навчання. Наступним недоліком називають невеликий розмір мобільних пристроїв, що звичайно шкодить нашому зору, та не завжди безпечне збереження даних на мобільних пристроях. Шкоду здоров'ю не можна заперечувати, але можна зменшити, використовуючи мобільні пристрої дозовано. А от питання з безпекою даних та матеріалів легко вирішується за допомогою ще однієї технології – хмарне сховище, що дає можливість забезпечити особисту інформацію та має великий об'єм пам'яті.

Для отримання даних щодо можливості використання мобільного навчання студентами філологічних спеціальностей у рамках нашого

дослідження було здійснено аналіз сайтів та мобільних застосунків для вивчення англійської мови на предмет їх відповідності формуванню навичок аудіювання студентів філологічних спеціальностей. Отримані результати свідчать, що деякі сайти / застосунки (Aword, Quizlet, Lingualeo) не підходять для використання студентам філологічних спеціальностей, адже містять фрагментарний контент, не пов'язаний в єдину систему, а також рівень володіння мовою А2-В1, що на відповідає вимогам до цієї спеціальності. Разом з тим матеріали сайтів / застосунків TED Talks, 6-Minute English, Ello, Learn English, Listen in English та LinguaHouse відповідають вимогам системності, актуальності аудіо матеріалу та його складності (В2-С1).

Перевірка ефективності використання технологій мобільного навчання для формування аудитивних навичок у студентів 2 курсу філологічних спеціальностей відбувалася під час асистентської практики у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили на заняттях з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)», аспект «Практика усного та писемного мовлення» в групі 240.

Загальна кількість студентів, які взяли участь у перевірці ефективності використання технологій мобільного навчання для формування аудитивних навичок, – 36 осіб. Серед них 20 студентів з підгрупи 240 «А» яка була взята як контрольна група, які під час занять виконували всі запропоновані завдання з комплексу розроблених вправ. Інші 16 студентів також навчаються в цій групі, але належать до підгрупи «Б», яка не виконувала завдання для формування аудитивних навичок із застосуванням мобільних технологій, а працювала з традиційними вправами з підручника.

Згідно з завданнями нашої роботи, було розроблено комплекс вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання для студентів 2 курсів філологічних спеціальностей. Автентичні тексти було відібрано з сайтів TED Talks, 6-Minute English, Ello, Learn English, Listen in English та LinguaHouse. Відео та аудіо тексти було розміщено на YouTube каналі, а посилання на них додано до Google Forms. Так студенти групи «А»

могли одночасно слухати матеріал та переглядати питання та завдання до них. До текстів було розроблено комплекс вправ та подано студентам в форматі Google Forms для опрацювання. Вправи поділено на дотекстові, текстові та післятекстові. Позитивним моментом онлайн навчання є те, що студенти мають можливість самостійно опанувати матеріал, особливо за допомогою технологій мобільного навчання, які дають можливість працювати як онлайн, так і офлайн.

Для чистоти проведення апробації спочатку зі студентами підгруп «А» та «Б» було проведено вхідне тестування для визначення рівня володіння навичками сприйняття на слух. Результати проведеного вхідного тестування показали, що середній бал по підгрупі «А» склав 12,075, що на 3,67% менше, ніж у підгрупі «Б» (12,625). У якості контрольної підгрупи було обрано підгрупу «А», яка показала нижчий рівень володіння навичками сприйняття на слух.

Під час апробації використовувалися розроблені завдання до аудіотекстів на теми «On the Move» та «Choosing a Career».

Після апробації розробленого комплексу вправ було проведено завершальне тестування підгруп «А» та «Б» для дослідження ефективності застосування технології мобільного навчання для розвитку аудитивних навичок. Середній бал по підгрупі «А» підвищився на 11,67%, а по підгрупі «Б» – 2,92%. Це свідчить про високу ефективність використання технологій мобільного навчання, ґрунтовність роботи з лексичним матеріалом та закріплення фонетичних навичок у студентів.

Наступним етапом у проведенні апробації був аналіз проведеного анкетування щодо ефективності використання технологій мобільного навчання у процесі формування аудитивних навичок. Загальна кількість студентів, які взяли участь у ньому – 31 особа. Метою опитування було виявити ступінь використання мобільного навчання студентами на заняттях та у повсякденному житті. Студенти виявилися активними користувачами мобільних застосунків, охоче відповідали на питання, навели багато

прикладів сайтів, платформ та застосунків, якими вони користуються. За підсумками проведеного опитування, слід відмітити, що студенти 2 курсу філологічної спеціальності позитивно сприйняли використання технологій мобільного навчання під час формування аудитивних навичок та відзначили ефективність та зручність такого формату роботи у процесі навчання англійської мови.

Отже, за результатами нашого дослідження було обґрунтовано доцільність застосування технології мобільного навчання для формування англомовних навичок аудіювання, що вказує на необхідність впровадження мобільних пристроїв у процес навчання у закладах вищої освіти України як ефективного способу динамізації та підвищення якості освітнього процесу.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Акоп'янц Н. М. Навчання аудіюванню засобами мультимедіа в процесі формування комунікативної компетенції студентів спеціальності «Переклад». *Innovative educational technologies: experience of the European Union and its introduction into the process of training philologists* : conf. proc., August 14–20, 2017. Lublin : LSTP, 2017. P. 5–10. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/162879156.pdf> (дата звернення: 10.12.2022).
2. Аудитивна компетенція як один із видів комунікативної діяльності при вивченні англійської мови / М. І. Бобак та ін. *Медична освіта*. 2011. № 4. С. 84–86. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/1091/1085 (дата звернення: 10.12.2022).
3. Баркасі В. В. Формування професійної компетентності в майбутніх учителів іноземних мов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Одеса, 2004. 21 с.
4. Березнева І. Деякі аспекти навчання аудіювання на заняттях з іноземної мови в військовому ВНЗ. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Дрогобич, 2022. Вип. 48. Т. 1. С. 199–204.
5. Биков В. Ю. Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування. *Інформаційні технології в освіті*. Херсон, 2013. Вип. 17. С. 9–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2013_17_3 (дата звернення: 14.12.2022).
6. Бігич О. Методика формування іншомовної компетентності в аудіюванні. *Іноземні мови* : наук.-метод. журнал. 2012. № 2. С. 19–30.
7. Брухаль Я. Б., Білик О. О. Сутнісні характеристики технології мобільного навчання іноземної мови як педагогічної інновації. *Молодий вчений*. 2017. Вип. 6 (46). С. 201–204.
8. Буровицька Ю. М. Інформаційно-комунікаційні технології у вищих навчальних закладах: алгоритм впровадження. *Вісник Чернігівського*

національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. 2016. Вип. 133. С. 23–26.

9. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках іноземної мови : тематичний збірник праць / упоряд. А. А. Волосюк; за заг. ред. А. О. Лавренчука. Рівне : РОІППО, 2013. 29 с.

10. Вікович Р. І. Методика навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англомовних теленовін : дис. канд. ... пед. наук : 13.00.02. Київ, 2010. 359 с.

11. Вовк О. І. До питання про сучасну стратегію навчання іншомовного спілкування у вищих навчальних закладах. *Вісник Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка*. Луганськ, 2005. № 2 (82). С. 178–185.

12. Вях І., Медведєва С. Застосування інформаційних технологій для формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів технічних університетів. *Гуманізм та освіта* : зб. матеріалів VIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 19–21 верес. 2006 р. Вінниця, 2006. С. 419–420.

13. Гавриленко О. М. Готовність майбутніх учителів іноземних мов до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. *Наукові записки РВВ КДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки*. Кіровоград, 2009. Вип. 87. С. 200.

14. Гальцова Н. Д., Гез Н. І. Теорія навчання іноземних мов. Лінгводидактика і методика. 3-е вид., стер. Москва : Академія, 2006. 336 с.

15. Глушатова О. С. Дидактический потенциал подкастов и методика их использования при обучении английскому языку. *Сборник материалов всерос. науч.-практ. конф.*, г. Омск, 15–23 апр. 2013 г. Омск, 2013. С. 245–251.

16. Горбатюк Л. В., Кравченко Н. В. Мобільні додатки як засоби формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Вип. 6. Т. 74. С. 150–164.

17. Горбатюк Р. М., Тулашвілі Ю. Й. Мобільне навчання як нова технологія вищої освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка, соціальна робота.* 2013. Вип. 27. С. 31–34.
18. Горюнова М. М. Аудіювання та принцип автентичності у викладанні іноземної мови. *Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 17 жовт. 2016 р. Київ, 2016. С. 358.
19. Гуревич Р. С. Сучасні комп'ютерні технології як засіб інтердисциплінарного навчання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*: зб. наук. пр. Київ – Вінниця, 2014. Вип. 40. 491 с.
20. Гуржій А. М., Карташова Л. А. Про проблеми наступності навчання інформаційних технологій у школі й вищому педагогічному навчальному закладі. *Інформаційні технології в освіті України*: зб. наук. праць. Херсон, 2013. Вип. 15. С. 11–19.
21. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
22. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании. Авторская версия. Москва: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. 40 с.
23. Золотарьова І. О., Труш А. М. Застосування мобільного навчання в системі освіти. *Інформаційні технології в економіці, екології, медицині й освіті. Системи обробки інформації.* 2015. Вип. 4 (129). С. 147–150.
24. Зубенко Т. В. Ефективність використання допоміжних засобів веб-сайтів для кращого розуміння тексту під час аудіювання у процесі навчання англійської мови онлайн. *Advanced Linguistics.* 2018. Вип. 1. С. 41–46. URL: <http://al.fl.kpi.ua/article/view/148838/148097> (дата звернення: 01.12.2022).

25. Зубенко Т.В. Авторська технологія аудіювання у навчанні дорослих словникового складу англійської мови. *Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць. Серія «Педагогіка»*. 2019. Випуск 30. С. 36-46. URL: <https://tdp-journal.com/index.php/journal/issue/view/15/Tdp-ped30> (дата звернення: 09.12.2022).
26. Ізмайлова О. А. Формування іншомовної комунікативної компетенції як структурного компоненту комунікативної культури студентів мовних ВНЗ. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. 2010. Вип. 17. С. 66–72.
27. Каліш В. А. Лексичні вправи у системі фахової підготовки сучасного вчителя-словесника. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*. 2015. Вип. 29. С. 237–244.
28. Квасова О. Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2009. 119 с.
29. Клочко В. І., Прадівляний М. Г. Формування професійно спрямованої іншомовної компетентності фахівців технічних та економічних спеціальностей засобами сучасних інформаційних технологій : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2009. 186 с.
30. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. Київ : Видавничий центр НЛУ, 2009. 380 с.
31. Коренецкая И. Н. Подкасты в формировании навыков аудирования и говорения в обучении английскому языку студентов-бакалавров. *Известия ВГПУ*. 2021. № 8 (161). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/podkasty-v-formirovanii-navykov-audirovaniya-i-govoreniya-v-obuchenii-angliyskomu-yazyku-studentov-bakalavrov> (дата звернення: 13.12.2022).
32. Красуля А. В. Інноваційні освітні технології у вищій школі: модель змішаного навчання. *Трансформації в українській освіті і наукових*

дослідженнях: світовий контекст : матеріали міжнар. наук. конф., м. Умань, 25–26 трав. 2017 р. Умань, 2017. Ч. 1. С. 211–215.

33. Лубіна Є. Мобільне навчання у дидактиці вищої школи. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогіка*. 2009. Вип. 25. Ч. 2. С. 61–66.

34. Лук'янченко І. О. Використання інтерактивних технологій навчання у формуванні мовленнєвої компетенції в говорінні студентів факультетів іноземних мов. *Педагогічні науки : зб. наук. пр. Херсон*, 2019. Вип. 58. Ч. 2. С. 161–165.

35. Мацюк О. О. Формування основ інформаційної культури майбутніх фахівців у сфері іншомовної комунікації. *Науковий вісник Чернівецького університету. Серія: Педагогіка і психологія : зб. наук. пр. Чернівці : Рута*, 2017. Вип. 330. С. 104–111.

36. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. 2-е вид., випр. і перероб. / кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.

37. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник / С. Ю. Ніколаєва та ін. Київ : Ленвіт, 1999. 320 с.

38. Мобільне навчання стає дедалі більш популярним. НОВИНИ від 07.04.2011. *Management.com.ua*. URL: <http://www.management.com.ua/news/?id=1329> (дата звернення: 10.12.2023).

39. Павліщева Я. О. Роль інформаційних технологій у викладанні іноземних мов у ВНЗ. *Комунікативна спрямованість вивчення мовних дисциплін у вищих навчальних закладах : матеріали міжвузівського наук.-практ. семінару*. Харків : НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2015. С. 103–105.

40. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. *Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / за ред. О. І. Пометун*. Київ : Вид-во А. С. К., 2004. 192 с.

41. Потюк І. Є. Формування англомовної лексичної компетенції у майбутніх фахівців сфери туризму на засадах навчальних стратегій. *Педагогіка*. 2014. № 3. С. 111–116.

42. Практикум з методики викладання німецької мови у середніх навчальних закладах : посібник / С. Ю. Ніколаєва та ін. Київ : Ленвіт, 2007. 288 с.
43. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): Проект / під кер. С. Ю. Ніколаєвої та ін. Київ : КДЛУ, 2001. 245 с.
44. Проценко Н. В. Основні труднощі навчання аудіювання. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2012. Вип. 29 (1). С. 87–89.
45. Редько В. Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2017. С. 288.
46. Семеріков С. О. Нові засоби дистанційного навчання інформаційних технологій математичного призначення. *Вісник. Тестування і моніторинг в освіті*. 2008. № 2. С. 42–50.
47. Семеріков С. О. Теоретико-методичні основи фундаменталізації навчання інформатичних дисциплін у вищих навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02. Київ, 2009. 536 с.
48. Семеряк І. З. Особливості змісту навчання, спрямованого на формування стратегій іншомовного професійно-орієнтованого спілкування майбутніх програмістів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи* : зб. наук. пр. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 49. С. 155–160.
49. Сисоєва С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих : навч.-метод. посіб. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
50. Смілянець О. Г. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці фахівців з економічної кібернетики. *Педагогічний процес: теорія і практика* : зб. наук. пр. 2013. Вип. 1. С. 155–161.
51. Стрикун О. С. Навчання іноземній мові шляхом використання мультимедійних технологій. *Педагогічні науки. Сучасні методи викладання*.

URL: http://www.rusnauka.com/14.NTP_2007/Pedagogica/21872.doc.htm (дата звернення: 10.01.2023).

52. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : зб. наук. пр. / редкол.: І. А. Зязюн та ін. Київ – Вінниця : Планер, 2014. Вип. 40. 491 с.

53. Сысоев П. В., Евстигнеев М. Н. Технологии Веб 2.0: Социальный сервис подкастов в обучении иностранному языку. *Иностранные языки в школе*. 2009. № 6. С. 2, 8–11.

54. Тарнапольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому навчальному закладі освіти : навч. посіб. Київ : Фірма «ІНК ОС», 2006. 248 с.

55. Теплицький І. О. Модель мобільного навчання в середній та вищій школі. *Комп'ютерне моделювання в освіті* : матеріали III всеукр. наук.-метод. семінару, м. Кривий Ріг, 24 квіт. 2008 р. Кривий Ріг, 2008. С. 45–46.

56. Терещук С. І. Технологія мобільного навчання: проблеми та шляхи вирішення. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2016. Вип. 138. С. 178–180.

57. Ткаченко Л. Комунікативна компетенція студентів – запорука професійного успіху. *Лінгвометодичні концепції викладання іноземних мов у немовних вищих навчальних закладах України* : зб. наук. ст. учасників всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 23–24 груд. 2003 р. Київ, 2003. 583 с.

58. Холод І. Методика викладання англійської мови : навч.-метод. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Умань : Візаві, 2018. 165 с.

59. Abdulrahman T. R., Fahmiansyah D. TED TALKS VIDEO AND STUDENTS' LISTENING SKILLS. *Lingua*. 2018. Vol. 1, no. 02. P. 1–10. URL: <https://doi.org/10.34005/lingua.v1i02.190> (date of access: 13.02.2023).

60. Brown G. Listening to Spoken English. Second Edition. London : Longman, 1990. 178 p.

61. Brown, Steven. Teaching Listening. Cambridge University Press, 2006, 184 p.
62. Babbel для України. *Babbel для України | Babbel*. URL: <https://ua.babbel.com/> (дата звернення: 13.02.2023).
63. Вивчайте мову безкоштовно. *Duolingo*. URL: <https://uk.duolingo.com/> (дата звернення: 13.02.2023).
64. ELLLO - English Listening Lesson Library Online. *English Listening Lesson Library Online*. URL: <https://www.ello.org> (date of access: 13.02.2023).
65. Georgiev T., Georgieva E., Smrikarov A. M-learning – a New Stage of E-Learning. *Proceedings of the 5th International Conference on Computer Systems and Technologies – CompSysTech'2004*. Rouse, 2004. P. IV.28-1–IV.28-5.
66. Ghulam Sh. Impact of Visual Aids in Enhancing the Learning Process Case Research: District Dera Ghazi Khan. *Journal of Education and Practice*. 2015. Vol. 6. № 19. URL: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1079541.pdf> (дата звернення: 09.01.2023).
67. Gilakjani A. P., Mohammad R. A. A Study of Factors Affecting EFL Learners' English Listening Comprehension and the Strategies for Improvement. *Journal of Language Teaching and Research*. 2011. Vol. 2. № 5. P. 977–988. ResearchGate, DOI: [10.4304/jltr.2.5.977-988](https://doi.org/10.4304/jltr.2.5.977-988) (дата звернення: 10.12.2022).
68. Gilman R. A., Moody R. L. M. What practitioners say about listening: Research implications for the classroom. *Foreign Language Annals*. Massachusetts, 1984. № 17 (4). P. 331–334.
69. Gryshkova R. English in a Digital Era : textbook. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 156 с.
70. Kearney M., Schuck S., Burden K., Aubusson P. Viewing mobile learning from a pedagogical perspective. *Research in Learning Technology Journal*. 2012. Vol. 20 (1). URL: www.researchgate.net/publication/307649557_Viewing_mobile_learning_from_a_pedagogical_perspective (дата звернення: 01.12.2022).

71. Keegan D. M-learning: how far has it come. *M-learning – The Future of Mobile?* : Proc. Ericsson Education Conference. September 9th 2005. URL: <http://learning.ericsson.net/mllearning2/files/conference/dkeegan.pdf> (дата звернення: 03.12.2022).

72. Kelly D. Lessons Learned from the MLearnConf. Backchannel. 2011. URL: www.learningsolutionsmag.com/authors/349/david-kelly (дата звернення: 11.01.2023).

73. Kumar S. Blackboards to Blackberries: Mobile Learning Buzzes across Schools and Universities. 2010. URL: www.learningsolutionsmag.com/authors/315/sesh-kumar (дата звернення: 10.01.2023).

74. Lahiri M., Moseley J. L. Is Mobile Learning the future of the 21st Century Education? *Educational Technology*. 2012. № 52 (4). P. 3–13.

75. Learn English веб-сайт: <https://learnenglish.britishcouncil.org/> (дата звернення 08.11.2022).

76. LinguaHouse веб-сайт: <https://www.linguaHouse.com/> (дата звернення 08.11.2022).

77. LinguaLeo веб-сайт: <https://lingualeo.com/> (дата звернення 07.11.2022).

78. LingQ веб-сайт: <https://www.lingq.com/uk/> (дата звернення 08.11.2022).

79. Listen in English веб-сайт: <https://www.listeninenglish.com/> (дата звернення 08.11.2022).

80. Manako A. F., Sinica K. M. ICT in learning: a view through the prism of transformations [online]. *International Journal Educational Technology and Society*. 2020. Vol. 15. № 3. P. 392–414.

81. Oxford Advanced Learner's Dictionary. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/podcast> (дата звернення: 09.01.2023).

82. Papert S., Harel I. Constructionism. NJ : Ablex Publishing Corporation, 1991. 518 p.

83. Peters K. M-learning: Positioning Educators for a Mobile, Connected Future. Edmonton : AU Press, 2009. 320 p. URL: http://www.aupress.ca/books/120155/ebook/06_Mohamed_Ally_2009-Article6.pdf (дата звернення: 14.12.2022).
84. Quizlet веб-сайт: <https://quizlet.com/uk> (дата звернення 07.11.2022).
85. Sharples M., Taylor J., Vavoula G. A Theory of Learning for the Mobile Age : The Sage Handbook of E-learning Research / R. Andrews, C. Haythornthwaite (eds.). London : Sage, 2007. P. 21–47.
86. TED Talks веб-сайт: <https://www.ted.com/> (дата звернення 07.11.2022).
87. UTalk веб-сайт: <https://utalk.com/uk> (дата звернення 07.11.2022).
88. Wang S., Vasquez C. Web 2.0 and second language learning: What does the research tell us? *CALICO Journal*. 2012. № 29 (3). URL: http://camillavasquez.com/pdf/WangVasquez_Web2_CALICO.pdf (дата звернення: 10.03.2021).
89. Zhang J. Toward a creative social web for learners and teachers. *Educational Researcher*. 2009. № 38 (4). URL: <http://tccl.rit.albany.edu/papers/ERZhang09final.pdf> (дата звернення: 10.04.2021).
90. Zubenko T., Shwedel A. Integrating mobile listening and physical activity to facilitate intentional and incidental vocabulary acquisition. *Current Foreign Languages Teaching Issues in Higher Education. Advanced Education*. 2019. Issue 11. URL: <http://ae.fl.kpi.ua/article/view/165717> (дата звернення: 10.01.2023).

Додаток А

Форма опитування студентів філологічних спеціальностей щодо ефективності використання засобів мобільного навчання для формування аудитивних навичок

1. Чи користуєтесь Ви мобільними застосунками / сайтами для вдосконалення сприйняття на слух англійської мови?
 - Так
 - Ні
2. Як часто Ви користуєтесь мобільними пристроями (смартфонами, планшетами та ін.) у процесі вивчення англійської мови на заняттях в університеті та поза ним?
 - Щодня
 - 5-7 разів на тиждень
 - 2-3 рази на тиждень
 - Рідко
3. Якому з наведених варіантів Ви надаєте перевагу для покращення навичок сприйняття на слух англомовного контенту?
 - Слухаю аудіокниги англійською мовою
 - Слухаю пісні англійською мовою
 - Слухаю новини англійською мовою
 - Слухаю подкасти англійською мовою
 - Інше
4. Яким пристроєм Ви найчастіше користувалися для виконання завдань з аудіювання?
 - Ноутбук/ комп'ютер
 - Мобільний телефон
 - Планшет
5. Який спосіб перевірки розуміння іноземного мовлення на слух на Вашу думку найбільш ефективний ?
 - Обрати правильне тлумачення слова
 - Вправа «True/False»
 - Скласти речення з поданих слів
 - Розставити речення у логічному порядку відповідно до аудіо
 - Виконати завдання на лексику перед прослуховуванням
 - Відповісти на запитання до тексту
 - Доповнити речення новими лексичними одиницями
 - Доповнити таблиці почутою інформацією
 - Підібрати назви до прослуханих текстів/параграфів/частин тексту

- Інше
6. Скільки часу Ви витрачали під час виконання запропонованих нами завдань?
- 5-10 хвилин
 - 10-15 хвилин
 - близько 30 хвилин
7. Чи допомогли Вам завдання перед аудіюванням у розумінні аудіо?
- Так
 - Скоріше так, аніж ні
 - Важко сказати
 - Ні
8. Чи допомогли Вам завдання після прослуховування аудіювання у засвоєнні лексики з теми?
- Так
 - Скоріше так, аніж ні
 - Важко сказати
 - Ні
9. Чи вважаєте Ви, що використання засобів мобільного навчання заощаджує Ваш час та підвищує ефективність формування аудитивних навичок?
- Так
 - Скоріше так, аніж ні
 - Важко сказати
 - Ні
10. Чи вважаєте Ви, що засобами мобільного навчання можна покращити сприйняття іноземної мови на слух?
- Так
 - Скоріше так, аніж ні
 - Важко сказати
 - Ні
11. Які мобільні застосунки / сайти Ви використовуєте для формування навичок сприйняття англійської мови на слух?
12. Ваші пропозиції та зауваження щодо тематики аудіозаписів, різноплановості завдань та ін.

Додаток Б

Transcripts of audio texts

Transcript of audio text «Employment interview»

Interviewer: Hello, Maria. Thanks for coming in for the interview.

Maria: It's my pleasure. Thanks for inviting me.

Interviewer: Well, as you know, the company has been expanding and we have an opening in our HR department. We're creating a new role for someone to lead our training and development within the company.

Maria: Yes, I very much think that my skills and experience are a good fit for what you're looking for.

Interviewer: That sounds great. So, your CV looks strong, though it would be good if you could give us an overview, in your own words, of what you've been doing over the past four years or so.

Maria: Well, in my first job, four years ago, I was working for a small HR services provider which offered HR services, including L&D, to corporate clients.

Interviewer: OK, so it was only B2B?

Maria: Yes, we only offered services to other companies, not B2C.

Interviewer: Right, and it says here you then left that company about three years ago.

Maria: Yes, that's right. I was looking for a little more stability and also to be part of a larger organisation. So I joined a company with around one hundred staff and a small HR team. As there are only a few of us, we each deal with a range of HR topics. In addition to payroll, one of the areas I was responsible for was learning and development.

Interviewer: I see. And, so why do you want to change jobs now?

Maria: Well, I very much like the L&D side of my role and I've always had particularly good feedback for my work in this area. I believe I excel in that field. So, I'm looking to specialise, and as your company has around 2,000 people, right ...?

Interviewer: Yes, that's right.

Maria: Well, an organisation of this size would give me the scope to specialise in L&D. I'm also a big follower of your brand and feel fully aligned with your image and values.

Interviewer: Well, that all sounds good. And I can see you have an L&D qualification.

Maria: Yes, I got a diploma two years ago. I am also currently working on a further diploma in psychology, with a specific focus on learning and performance management.

Interviewer: Very good. Well, it looks like you have the qualifications and experience we're looking for. What do you think will be the main challenges of coming to a much larger company?

Maria: I can see that it might be perceived as a weakness to not have experience in an organisation of this size, though I see that it could also be a benefit. I won't be bringing too many preconceived and possibly inflexible ideas with me to the role.

Interviewer: Yes, that would be a good thing.

Maria: Also, I'm used to taking a very personal approach to employee development. I realise that such an approach with 2,000 staff members will have to happen in a different way, but I bring many ideas with me that can be replicated on a larger scale.

Interviewer: I see what you mean. Right, so, do you have any questions for me?

Maria: Um, I think we've covered many of the areas I had wanted to address. I have two quick questions though.

Interviewer: Go on.

Maria: Who would I mostly work with on a daily basis?

Interviewer: Well, there's the HR manager who you would report to. And then the HR team, which currently has six people in it. There's usually an intern or two who you can get some support from also.

Maria: OK. Thanks. That's all really clear. And my other question is how performance in this role will be measured. What does success look like?

Interviewer: That's a good question. As you know, we have a performance management system in place, and from that we have identified some learning and development needs within the organisation. But we haven't devised a strategy. Your role would be to devise and then successfully implement this strategy.

Maria: Thank you. That sounds interesting.

Interviewer: Great. So, thanks again for coming in today. We'll be discussing all candidates next week and then I'll get back to you by the end of next week to let you know the outcome.

Maria: Thank you for your time. I'd welcome the opportunity to continue discussing this role with you.

Transcript of audio text «Nerve-rocking job»

Last week, my five-year-old son came up to me and proudly announced that he wants to become a commercial airline pilot when he grows up. I'm very happy for him because he spends hours looking at picture books about airplanes, and he loves to play airplane game apps. It's great to know what career you want at such a young age. I mean, I didn't really know what I wanted to be until I was in my twenties! As well, the average annual salary for an airline pilot is quite good:

105,270 US dollars. Also, being an airline pilot means that you might travel to many exotics far-away locations around the world, places that most people will probably never get a chance to see in their lifetimes.

However, I wonder if his choice of career is one that I should encourage. You see, this morning I googled “most stressful jobs”, and I discovered that my son’s dream career is actually the third most stressful on a list of top ten most stressful jobs. I suppose this makes sense because, as a pilot you are responsible for the lives of hundreds of people. In addition, you are away from home for many days at a time, and you may have to fly through many different time zones which can be very difficult for your body to adjust to.

Number one on the list of most stressful jobs was “military personnel”, and number two was “firefighter”. That’s understandable, I think, because jobs like these are very dangerous – you must put your very life in danger on an almost daily basis. Interestingly, however, “taxi driver” was also on the list (at number ten). I wonder why this might be?

Transcript of audio text «The best profession»

Once again the organization which promotes Australia, Tourism Australia, is advertising the best job in the world. But this year, they have six jobs going, all for six months, with a great salary and extra spending money. If you think one of these is your dream job, you have to make a 30-second video explaining why you are the best person for the role. But – be warned. Thousands of people will be competing for each post. The job of “outback adventurer” is for someone with a passion for outdoor life, and in the Northern Territory there are plenty of wide-open spaces. The job is for someone to find out the best adventures and jobs for young people on working holidays. You’d be getting close to wildlife, sleeping under the stars in a bush camp and flying over stunningly beautiful landscape in a hot air balloon. Your duties will include getting to know about aboriginal culture and eating traditional bushfoods, maybe including the famous witchetty grubs – insect larvae. Like the idea of 200 days of sunshine every year? Job number two is a park ranger in tropical Queensland. It’s a wonderful state with ancient rainforests, the world’s largest sand island and the awesome Great Barrier Reef. Here your duties would include protecting and promoting native plants and animals, spectacular waterfalls, dinosaur fossils, untouched beaches and indigenous culture. You’d get paid to patrol the beaches of Lizard Island and live a life most people can only dream about. Another island job is as ‘wildlife caretaker’ on Kangaroo Island in South Australia. If you love all kinds of animals, this is the job for you. The advert says you’ll be able to talk to wallabies (a kind of small kangaroo), play with dolphins, cuddle koalas and sunbathe with seals on the unspoilt beach at Seal Bay. You would get about the island on foot, by bicycle, kayak or boat, taking photos and leaving only footprints. There is one potential drawback, though. You’d need to be pretty brave since you might come face to face with great white sharks. Maybe you

are not quite so keen on the great outdoors and your talents are more journalistic. If you fancy feature writing, photography and making videos, you can apply for the position of lifestyle photojournalist for Time Out in Melbourne. You would be required to photograph and write about the city's coolest cafés and musical events. But you'd also cover tourist activities in the whole state of Victoria, including surfing on the Great Ocean Road, skiing at Mount Hotham or watching the little penguins at Phillip Island. Are you a foodie? Do you know about food, as well as love eating it? If the answer's yes, you can apply for the role of 'taste master' in Western Australia. Your job would be to promote the best restaurants, pubs, wineries and breweries. You'd also catch fresh seafood off the beautiful coast and learn all about making wine and beer. Finally, a fantastic job in Sydney. We've all seen those amazing firework displays in Sydney Harbour. Well, you could be one of the people making that happen next year. New South Wales is looking for a 'chief funster', who would be based in Sydney while travelling around the state and tweeting about the coolest things going on. This job would appeal to someone interested in everything: sports, the arts, entertainment, food. You'd also be involved in making the Sydney Festival, Mardi Gras and Vivid Festival as spectacular, and as fun, as possible.

Transcript of audio text « Work in a corporation »

1. Toyota Motor Corporation is a multinational corporation headquartered in Japan and is currently the World's second-largest automotive manufacturer. It achieved an annual turnover of over \$270 billion in 2018. In 1937, Toyota was founded by Kiichiro Toyoda as an independent company dedicated to the production of automobiles. In 1957, the manufacturer exported the first Japanese car to the United States, and established American and Brazilian divisions. The company expanded in the 1960s with a new research and development facility and established a worldwide presence by the 1970s. Today, the company owns the brands Lexus and Scion and has shareholdings in Daihatsu Motors, Isuzu Motors, and Yamaha Motors. It operates 608 subsidiaries and has a workforce of over 370,000 people.

2. Inditex is the biggest fashion group and clothing retailer in the world. The company owns well-known brands such as Zara, Pull and Bear, Massimo Dutti, Oysho and Stradivarius. Inditex was founded in Spain in 1975. Its founder, Amancio Ortega Gaona, is the richest man in Spain and one of the richest men in the world. Today, the group runs over 7,420 retail stores worldwide and employs over 174,000 people. Inditex designs and manufactures almost everything by itself and new designs are delivered twice a week to Zara stores around the world. This adds up to more than 10 thousand new designs each year! In 2018, Inditex made a profit of 3.4 billion euros.

3. My name's Anthony Smart. I'm the chief accountant for Xcel Systems. I'm responsible for cash flow, credit control, preparing financial statements,

accounting reports and so on. On the whole, I enjoy my work - I've always enjoyed working with numbers. I also like the company culture and the people here at Xcel - it's a very friendly and supportive work environment. One task I don't quite like is chasing money from late payers. That can be rather unpleasant sometimes.

4. My name's Daniel Goldman and I'm the managing director of Xcel Systems. I'm responsible for the day-to-day running of the business including managing projects, organising people's work, dealing with suppliers and important customers. I'm also in charge of developing the company's long-term strategy. What I like most about my work is the responsibility, the challenge and of course the salary. I also really enjoy motivating and inspiring other people to achieve their goals and develop the company. The part I don't really like is the long hours. It's not uncommon for me to spend 12 hours in the office, which doesn't leave me much time for my family. On top of that, my job can get pretty stressful at times, especially when we have problems with our suppliers.

5. My name's Susan Clarke. I work for Xcel Systems as a human resources manager. My responsibilities include recruiting new employees and organising training for company staff. It's also my job to improve the company's working conditions. I find my work very interesting mainly because I enjoy working with people. It's also very satisfying to see employees improve and develop their skills because of initiatives that I have put into practice. What I don't like so much is when I have to deal with a difficult employee - for example, somebody who is habitually late, takes too many days off or doesn't meet deadlines. That can be rather stressful. But luckily, it doesn't happen too often.

Transcript of audio text « Air Travel »

Here's a riddle for you: What do the towns of Sedona in the state of Arizona, and Traverse City in Michigan and Bozeman in Montana all have in common? Answer: Each of these American towns has a population of less than 100 people. Also, the total population of all these three towns (less than 300) is actually less than the number of people that just one Airbus A380 can carry: 525 people. This is because the Airbus A380 is the largest passenger plane in the world.

The 525 people that an Airbus can carry includes first class and business class (which take a lot of space in the airplane) - in addition to economy class. However, if there were only economy class seats, then the airbus could carry an amazing 853 passengers. It can do this because there is both a 'downstairs' and an 'upstairs' on the plane, and also because the plane is very wide. The main cabin deck of the Airbus, for example, is more than 21 feet wide, while that of the older Boeing 747 is only 19 feet. That's a difference of about ten percent. You might think that a plane this big couldn't fly very fast, but, if you did, you would be wrong. It can fly at about 900 km per hour, which is close to the speed of sound. It

can also fly very long distances non-stop. For example, it can fly the 14,200 km from Dubai to New Zealand without landing even once! When you are a passenger on a flight like this, perhaps your only major concern might be jet lag.

Since April 27, 2005 (when the Airbus made its first flight) more than 200 of these planes have been made. The airline companies that have bought most of these aircraft are, Emirates Airlines (UAE), Singapore Airlines (Singapore) and Lufthansa (Germany). There are plans to make and sell more than 100 additional planes. If you are thinking of buying one of them, you can contact the French company that makes them. All you need is US\$432.6 million. But hurry! Due to the high cost of manufacturing just one plane, production of the A380 will stop in 2021.

Transcript of audio text «Meeting after a journey»

Dave: Jean, hi!

Jean: Hi, Dave. How are you?

Dave: Good, good.

Jean: Wait a second, I'm not calling you in Canada, right? You're back now, aren't you?

Dave: Yeah, I got back two days ago.

Jean: Oh good, phew. Because I wouldn't want to be calling you long distance without realising it and suddenly ...

Dave: You've spent a fortune on a long-distance call. No, I know, it's OK. I actually wouldn't answer the phone while I was over there if I saw the call was coming from England. But no worries, we're in the same country now.

Jean: Yeah. So, how was the trip? Did you meet your long-lost uncle?

Dave: I did, actually. It was very good. I flew to Toronto and stayed there for a few days. At first I was really worried about my accommodation because I kept reading these appalling stories about rental flats going all wrong.

Jean: Oh, was it one of those?

Dave: Yeah.

Jean: My friend had a disastrous experience in Barcelona with one of them. The place didn't look anything like the photos, and all the neighbours hated that there was a holiday flat in their building. Awkward situation. Urgh.

Dave: Right. So, as I was saying, I was really worried because I heard these stories. And at first I couldn't find the place. Turns out I was in the wrong building. It was next door, and on the top floor, and ... wow. Jean, this place was fabulous! Really spacious, with these floor-to-ceiling windows and the most scenic views of the city. I could see the lake and the whole city skyline and skyscrapers from my bedroom. I had to pinch myself to prove I wasn't dreaming.

Jean: Sounds pretty cool. So, what's it like? The city, I mean. I've always wanted to go to Canada.

Dave: It's nice. I mean, it's another big, vibrant, modern city. But it's really clean, and there's lots of parks. One of the things I liked was the multiculturalism. We visited Chinatown, Little Italy, Greektown, Little India ... umm, I can't remember the others but it was sort of a new area every three or four blocks, you know?

Jean: Hey, is it true that there's a whole part of the city that's underground? I read that somewhere about Toronto, or saw it on some TV show.

Dave: It's true! I asked about that. They call it the PATH. There's, like, almost 30 kilometres of restaurants, shops, cinemas and stuff all underground. In the middle of the downtown area.

Jean: Amazing!

Dave: Yeah, but actually once you're down there it's not that noticeable. There's actually a lot of natural light. I forgot we were underground. It's mostly useful to get out of the cold weather.

Jean: What temperature was it while you were there?

Dave: It was still only November, but it was getting cold. We had at least a day where it was less than zero. My uncle told me that in January and February it can go down to 20 below zero.

Jean: Oh, wow. I think I'd die!

Dave: Yeah, and the worst thing was what they call the 'wind-chill' factor. So they say the temperature is zero degrees, but minus eight with the wind chill. So it feels like minus eight. And my uncle said the wind-chill factor can go down to minus 40.

Jean: Stop it! You're making me feel cold just thinking about it. So, how was meeting your uncle? The famous Uncle George.

Dave: That was great too. He lives outside of Toronto, in a cottage by a lake. Really tranquil and unspoiled nature.

Jean: I'm dying to see photos. You want to meet up soon? Or are you too jet lagged still?

Dave: Yeah, I'm actually free tomorrow if you like.

Transcript of audio text «Slow Travel»

Todd: So Dan we're talking about your travels and living overseas, and you have a concept you call slow travel. Can you explain what slow travel is?

Dan: Yeah, I mean especially maybe because I'm a blogger, we're always seeking to define things in unique ways. And there's a lot of terms out there. There's expat; people that have left their native country. There's backpacker, which is someone who tries to keep their cost very low and they're continually moving from place to place. There's flash packer, which is a term that means you still have income from somewhere and you have more tech and toys, and you stay at maybe nicer hotels.

But what I did was always a little bit different, which is I would go and get long term leases or medium term leases at apartments. So I would go and get a house or an apartment in a place for anywhere from one to six months, and enjoy what it feels like to actually live somewhere. And that to me is so exciting, you know. Although the sights and everything are cool, and hanging out with tourists can be fun, I much prefer to go down to the local café, open up my laptop, talk to the people that are working there, and really get a sense for what it's like to live in a city.

And over the course of my career what that's looked like is you really develop a deep connection with the places that you live in. You might hire people there. You have really good friends there. One of the downsides of being a tourist is that you never really can develop friendships. And so what I found is that I go back to revisit a lot of the places that I once lived because I have lifelong friendships there.

So that to me has really been the benefit of slow travel and I have a theory about friendship. I think, you know, really you can't go to place for just one month. People won't invest their time in you. So if at least you're going to stay in a place for three to four months, I think that's sort of the turning point with a lot of people and they'll say, "Hey, yeah, you know what, let's go try to be friends. Let's go out and do something together."

Todd: So Dan, you're talking about slow travel and you're saying that basically you go and just live in a place. And I think a lot of people would be really hesitant to do that. I mean, that sounds exciting but it's like a really big step. How would you convince somebody to do this type of lifestyle?

Dan: Well, the first thing is to get connected on the blogosphere with a lot of other people who are doing it because I think that once you see other people doing it, the mystery comes away and you realize hey, this is something that I could do. This is achievable for me. So I call that like a precedent case analysis. If you can see some other guys doing it and you can relate with them, not such a big deal anymore.

The next thing is like I always try to go somewhere where I have a project. I think it's a great way to really get engaged because it's so easy just to go to a place, get a short term apartment, and then go to Starbucks, and then that could just be your life. Whereas, you know, when we came here to Bali, we decided that we're going to set up a house and we're going to invite interns over. And we're going to meet entrepreneurs from all around the world and that's why we're going to Bali because Bali is the place that everybody wants to go. If you mention Bali to somebody, they're like, "I would love to go to Bali someday." And that's great for meeting people so that's why we came here.

My last location in the Philippines, I went there with a project to hire people because I knew it was a great place to hire people. A place before that in Vietnam, I decided that I wanted to do investments in Vietnam. It's a great place to

put capital. Of course, that was before the financial crisis so that didn't work out for so long. But I find it the idea of having a project gets you engaged.

For me as a business person, I've never gone somewhere and not hire somebody there. And that act in and of itself helps me to get engaged. Now, if you're not a business person, a lot of people would come to a place like Bali and say, "I'm going to learn how to surf or I'm going to learn how to cook local Indonesian food or I'm going to learn the language." Those kinds of projects I think are really useful for the slow travel concept. And they're a unique opportunity because if you're a tourist, you don't have time to set up a business or to learn the language and that's the unique opportunity for the slow traveler.

Todd: I'm sold.

Transcript of audio text «Tips for a good trip»

SFO Traveler's Aid, Bob Hirsch: Welcome to the podcast from San Francisco International Airport.

Narrator, Carolina Silver: I'm your host Carolina Silver. Today we're heading to SFO to catch a flight... and along the way we'll share some tips and strategies to make your trip more efficient and more fun – plus a few off the wall airport activities you've probably never heard of. Of course, your trip doesn't start at the airport. For busy moms like Mya Kramer, it starts with planning ahead.

Frequent traveler, Mya Kramer: I've got a 12-year-old daughter and a 6-year-old son.... the night before we travel she'll get on FlySFO.com, which is the airport website ...They're these interactive maps. So she'll figure out what gate we're flying out of and then she'll figure out where she wants to eat before we go to the gate, where she wants to shop before we go to the gate, and how to get from that terminal to another terminal just to kill time.

CS: And then, there's getting to the airport. You have a lot of options: taxi, shuttles, car – or public transportation...

BART passenger, Tom Gilhuley: My name is Tom Gilhuley and we're here at the BART station about to head out to the airport.

CS: BART stands for Bay Area Rapid Transit – it runs trains from downtown San Francisco, and even from the East Bay, straight to the airport. Tom says it's his secret to stress-free travel.

TG: I definitely always take BART to get to the airport, frankly because I really hate driving and I hate sitting in traffic, and there's a lot of it here in the Bay Area. So any time I can avoid traffic, save some money on parking and gas, I'm all for it.

SOUND OF BART ANNOUNCEMENT OVER P.A. SYSTEM: "Now arriving San Francisco International Airport"

CS: The train lets you out at the international terminal, so you can walk to most flights. If you're flying domestic, a free Air Train shuttle will take you where you need to go. But, as convenient as BART is, some travelers prefer to drive... like marketing consultant Neil Cohen.

Business Traveler, Neil Cohen: I travel a lot. I'm probably in and out of San Francisco Airport somewhere upwards between 15 to 20 times a year, maybe more.

CS: On one of those many trips, Neil discovered the best-kept secret in SFO parking. It happened when he made a wrong turn on his way to the long-term parking garage...

NC: I wasn't paying attention. ... I drove international... I'm driving around and I saw these two garages and just figured out, okay, that's pretty cool.

CS: He stumbled on garages, "A" and "G", also known as the "international garages."

NC: ...but there's nothing really international about them except they're close to the international terminal. Anybody can park there ... But they're awesome – the most awesome place to park.

CS: The garages cost about 20 dollars a night for indoor parking – and on top of that, you're right next to the terminal.

NC: So that's my big inside tip for people coming into the airport. Nobody knows about those garages.

CS: Okay. So what other nuggets of wisdom have you developed through your years of frequent traveling?

NC: ...there's a couple of great shoe-shine guys once you get through security. They're awesome. They do a great job. It's fairly inexpensive; you know, usually 5 to 7 bucks with a tip and you just can't beat it... nothing makes you feel better or picks up your spirits like a shoe shine; it's kind of funny. And so that's always been part of my routine when I come to the airport.

SOUND OF AIRPORT P.A. SYSTEM: "...smoking is prohibited in the terminal..." (or similar)

CS: So here we are at SFO, with two hours left until departure. Yep, I said two hours. Gone are the days when you can arrive an hour before a domestic flight and waltz right onto the plane.

SFO Traveler's Aid, Linda Rhoades: We recommend for an international departure three hours; for a domestic departure, two hours.

CS: That's Linda Rhoades, an airport customer service agent. She says the reason for the extra time is...

LR: Most of the airlines have a baggage cutoff time and I think people are really not aware of it. For instance, for the domestic carriers, a lot of them, it's 45 minutes. And if you get here an hour before your flight, that leaves you only 15 minutes to stand in line. And sometimes there can be as many as 100 people in line ahead of you.

CS: So people could save themselves a lot of stress if they could just give a little bit more time before coming to the airport.

LR: There's a lot to do here at the airport, so, what we'd like to have you do is come early, check in. Then you're out of the stress, you can go through security, then you can take the time to relax, have your cup of coffee, go to the shop, pick up a newspaper. We even have a spa here. We have a museum, a kids play area.

CS: The airport promotes San Francisco businesses and restaurants – in fact, eighty percent of the food and beverage options in the terminals are locally owned. That means good coffee, tasty burritos, and authentic Asian cuisine.

Frequent Traveler, Teresa Rodriguez-Williamson: And I think the thing that people have to understand is that no matter who you're flying, destination of airport does make a difference.

CS: Teresa Rodriguez-Williamson is author of *Fly Solo: The 50 Best Places on Earth for a Girl to Travel Alone*; and founder of TangoDiva.com, a social network for women travelers.

TR-W: Planes are late. Weather happens. People are trying to do the best that they can ... And being at SFO is great because, guess what? If I happen to miss a flight or my flight's delayed, oh my gosh, I've got a great place that I can get a noodle bowl or a great coffee, a fabulous sandwich, and I'm not stuck in an airport where all I've got to eat is fattening food and take-out. ... So take that into consideration and know that SFO is not only a departure, it's a destination.

CS: Besides eating, you can buy cosmetics, rent a DVD for your flight, or see a cutting-edge art exhibit – all before going through security. And when it is time to head to your gate, SFO makes it easy to get screened fast. Once you get through security, it's time to board the plane and fly off to your next destination. You can find more information at FlySFO.com. For tips on how to get through security faster, visit the Transportation Security Administration online at TSA.gov. Until next time – I'm Carolina Silver, for San Francisco International Airport.

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
U N D E R S T A N D I N G	Listening	I can recognise familiar words and very basic phrases concerning myself, my family and immediate concrete surroundings when people speak slowly and clearly.	I can understand phrases and the highest frequency vocabulary related to areas of most immediate personal relevance (e.g. very basic personal and family information, shopping, local area, employment). I can catch the main point in short, clear, simple messages and announcements.	I can understand the main points of clear standard speech on familiar matters regularly encountered in work, school, leisure, etc. I can understand the main point of many radio or TV programmes on current affairs or topics of personal or professional interest when the delivery is relatively slow and clear.	I can understand extended speech and lectures and follow even complex lines of argument provided the topic is reasonably familiar. I can understand most TV news and current affairs programmes. I can understand the majority of films in standard dialect.	I can understand extended speech even when it is not clearly structured and when relationships are only implied and not signalled explicitly. I can understand television programmes and films without too much effort.	I have no difficulty in understanding any kind of spoken language, whether live or broadcast, even when delivered at fast native speed, provided I have some time to get familiar with the accent.
	Reading	I can understand familiar names, words and very simple sentences, for example on notices and posters or in catalogues.	I can read very short, simple texts. I can find specific, predictable information in simple everyday material such as advertisements, prospectuses, menus and timetables and I can understand short simple personal letters.	I can understand texts that consist mainly of high frequency everyday or job-related language. I can understand the description of events, feelings and wishes in personal letters.	I can read articles and reports concerned with contemporary problems in which the writers adopt particular attitudes or viewpoints. I can understand contemporary literary prose.	I can understand long and complex factual and literary texts, appreciating distinctions of style. I can understand specialised articles and longer technical instructions, even when they do not relate to my field.	I can read with ease virtually all forms of the written language, including abstract, structurally or linguistically complex texts such as manuals, specialised articles and literary works.
S P E A K I N G	Spoken Interaction	I can interact in a simple way provided the other person is prepared to repeat or rephrase things at a slower rate of speech and help me formulate what I'm trying to say. I can ask and answer simple questions in areas of immediate need or on very familiar topics.	I can communicate in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar topics and activities. I can handle very short social exchanges, even though I can't usually understand enough to keep the conversation going myself.	I can deal with most situations likely to arise whilst travelling in an area where the language is spoken. I can enter unprepared into conversation on topics that are familiar, of personal interest or pertinent to everyday life (e.g. family, hobbies, work, travel and current events).	I can interact with a degree of fluency and spontaneity that makes regular interaction with native speakers quite possible. I can take an active part in discussion in familiar contexts, accounting for and sustaining my views.	I can express myself fluently and spontaneously without much obvious searching for expressions. I can use language flexibly and effectively for social and professional purposes. I can formulate ideas and opinions with precision and relate my contribution skilfully to those of other speakers.	I can take part effortlessly in any conversation or discussion and have a good familiarity with idiomatic expressions and colloquialisms. I can express myself fluently and convey finer shades of meaning precisely. If I do have a problem I can backtrack and restructure around the difficulty so smoothly that other people are hardly aware of it.
	Spoken Production	I can use simple phrases and sentences to describe where I live and people I know.	I can use a series of phrases and sentences to describe in simple terms my family and other people, living conditions, my educational background and my present or most recent job.	I can connect phrases in a simple way in order to describe experiences and events, my dreams, hopes and ambitions. I can briefly give reasons and explanations for opinions and plans. I can narrate a story or relate the plot of a book or film and describe my reactions.	I can present clear, detailed descriptions on a wide range of subjects related to my field of interest. I can explain a viewpoint on a topical issue giving the advantages and disadvantages of various options.	I can present clear, detailed descriptions of complex subjects integrating sub-themes, developing particular points and rounding off with an appropriate conclusion.	I can present a clear, smoothly-flowing description or argument in a style appropriate to the context and with an effective logical structure which helps the recipient to notice and remember significant points.
W R I T I N G	Writing	I can write a short, simple postcard, for example sending holiday greetings. I can fill in forms with personal details, for example entering my name, nationality and address on a hotel registration form.	I can write short, simple notes and messages relating to matters in areas of immediate needs. I can write a very simple personal letter, for example thanking someone for something.	I can write simple connected text on topics which are familiar or of personal interest. I can write personal letters describing experiences and impressions.	I can write clear, detailed text on a wide range of subjects related to my interests. I can write an essay or report, passing on information or giving reasons in support of or against a particular point of view. I can write letters highlighting the personal significance of events and experiences.	I can express myself in clear, well-structured text, expressing points of view at some length. I can write about complex subjects in a letter, an essay or a report, underlining what I consider to be the salient issues. I can select style appropriate to the reader in mind.	I can write clear, smoothly-flowing text in an appropriate style. I can write complex letters, reports or articles which present a case with an effective logical structure which helps the recipient to notice and remember significant points. I can write summaries and reviews of professional or literary works.

Додаток Г

Комплекс вправ з розвитку англомовних аудитивних навичок засобами мобільного навчання для студентів 2-х курсів філологічних спеціальностей

Тема «Choosing a Career»

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdYewdjOcIlsV2AySERLDeBJGJmCnRR25okvoT_g97OKcn4g/viewform?usp=sharing

The screenshot shows a Google Form titled "Nerve-rocking job". The form is part of a course section titled "Розділ III. Choosing a Career". The topic is "Тема 20. Job responsibilities, qualifications and benefits." The objective is to teach students to listen and identify lexical and grammatical structures, and to express their own thoughts on the topic. The form includes a pre-listening question: "Try to think what can affect stresses during the work? What jobs are the most stressful in your opinion? How to cope with stress and carry out the duties?" and a text input field for the student's response. There is also a note about listening to an audio text titled "Nerve-rocking job".

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScq4CUQ9VXm3XeJ8phhKDg9QC1YrDbCwVP_OhoZ4gfmDLeNIQ/viewform?usp=sharing

The screenshot shows a Google Form titled "The best profession in the world". The form is part of a course section titled "Розділ III. Choosing a Career". The topic is "Тема 21. The best jobs for ever." The objective is to teach students to listen and identify lexical and grammatical structures, and to express their own thoughts on the topic. The form includes a pre-listening question: "Do this exercise before you listen. Which five activities can you do in Australia? Tick (✓) all the correct answers." and a list of activities with checkboxes: "get to know aboriginal culture" and "look at dinosaur fossils". There is also a note about listening to an audio text titled "The best profession".

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdGvKx6Cy_myteHzB8utFBzxp15MPvHJXrc6ImEql-6MA9S6A/viewform?usp=sharing

The screenshot shows a Google Form titled "Employment interview". The form is part of a course titled "Розділ III. Choosing a Career" and "Тема 22. Job interviews". The objective is to teach students to listen and understand lexical and grammatical structures, and to express their own thoughts on the topic of "Job interviews". The form is designed for students to listen to an audio material and complete exercises.

Form details:

- Title:** Employment interview
- Section:** Розділ III. Choosing a Career
- Topic:** Тема 22. Job interviews
- Objective:** навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого
- Task:** Студенти під час заняття з підтеми «Job interviews» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Employment interview».
- Sender:** anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua
- Pre-Listening:** Do the Pre-Listening task first. Then listen to the audio and do the exercises.
- Match the abbreviations (1-4) with the definitions (a-d).**
- Options:** B2B, B2C, L&D, HR

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd0cboYpvCO8PVJf4t3zDUFHAIiumdnpxw6xQgj9wYayz-2g/viewform?usp=sharing>

The screenshot shows a Google Form titled "Work in a corporation". The form is part of a course titled "Розділ III. Choosing a Career" and "Тема 25. Types of employment. Shift work". The objective is to teach students to listen and understand lexical and grammatical structures, and to express their own thoughts on the topic of "Types of employment. Shift work". The form is designed for students to listen to an audio material and complete exercises.

Form details:

- Title:** Work in a corporation
- Section:** Розділ III. Choosing a Career
- Topic:** Тема 25. Types of employment. Shift work.
- Objective:** навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого
- Task:** Студенти під час заняття з підтеми «Types of employment. Shift work» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Work in a corporation» та виконують вправи
- Sender:** anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua
- Pre-Listening:** 6 балів
- Match the terms on the left with the definitions on the right:**
- Options:** a large company that does business in several different, a part of a company that is owned by a person or by, a person who establishes an organization, a smaller company that is owned by another bigger organization, one of the sectors or groups in a business or organization, the amount of business that a company does in

Тема «On the Move»

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSceRnQQSbXrlcX3JFaL5Ia98YEOLksfIZo0XIF1Epb4Rxxre8Q/viewform?usp=sharing>

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSceRnQQSbXrlcX3JFaL5Ia98YEOLksfIZo0XIF1Epb4Rxxre8Q/viewform

Tips for a good trip

Розділ VII. On the Move
Тема 54. Travelling by different kinds of transport.
Мета завдання: навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого. Студенти під час заняття з підтеми «Travelling by different kinds of transport» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Tips for a good trip».

anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua [Змінити обліковий запис](#)

Коли ви надішлете відповідь за допомогою цієї форми, ми збережемо вашу електронну адресу

Pre-Listening
 Finish each sentence with the appropriate word or phrase.

1. When you arrive at your final destination, pick up your luggage from the ___

a. Stopover

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в панель "Параметры"

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfLZ6Qp4E-5SqcFjM8jckYDche17s1EDuPMWNTu857G2AWzmg/viewform?usp=sharing>

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfLZ6Qp4E-5SqcFjM8jckYDche17s1EDuPMWNTu857G2AWzmg/viewform

Meeting after a journey

Розділ VII. On the Move
Тема 56. Travelling around the city
Мета завдання: навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого. Студенти під час заняття з підтеми «Travelling around the city» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Meeting after a journey».

anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua [Змінити обліковий запис](#)

Коли ви надішлете відповідь за допомогою цієї форми, ми збережемо вашу електронну адресу

Pre-Listening
 Do the Pre-Listening task first. Then listen to the audio and do the exercises.

1. Match the definitions (a-h) with the vocabulary (1-8).

fabulous appalling noticeable spacious comparable disastrous unspoil

a. shocking and very bad

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в панель "Параметры"

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd3wruLolfnA_g1XFAlevBNp8PXe4u4QmOD4Uc8vbZJxbZRbw/viewform?usp=sharing

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd3wruLolfnA_g1XFAlevBNp8PXe4u4QmOD4Uc8vbZJxbZRbw/viewform

Slow Travel

Розділ VII. On the Move
Тема 59. Types of travellers. Travelling destinations.
Мета завдання: навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого
 Студенти під час заняття з підтеми «**Types of travellers. Travelling destinations**» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Slow Travel».

anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua [Змінити обліковий запис](#)

Коли ви надішлете відповідь за допомогою цієї форми, ми збережемо вашу електронну адресу

*Обов'язкове поле

Pre-Listening

1. Work in pairs. Discuss the questions.

Have you ever tried to travel and stay in one place for a long time (2-3 months, half a year)? How do you feel about such type of travelling? What do you think are the features of such trips? What can it give you? Would you like to become such a traveler?

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSf_r9nNlgVIBCtoENNgkXuTxMgbjXW05FMDGKBp8YV2unb3mQ/viewform?usp=sharing

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScr6QfAZey18s9TJAT5enZ1fL_AEYzYTQst0OETQwSNYIUStw/viewform

Air Travel

Розділ VII. On the Move
Тема 54. Travelling by different kinds of transport.
Мета завдання: навчити студентів сприймати на слух, розпізнавати лексичні та граматичні конструкції, висловлювати власні думки на різні теми стосовно почутого
 Студенти під час заняття з підтеми «**Travelling by different kinds of transport**» прослуховують аудіо-матеріал на тему «Air Travel».

anna.aleksyeyeva@chmnu.edu.ua [Змінити обліковий запис](#)

Коли ви надішлете відповідь за допомогою цієї форми, ми збережемо вашу електронну адресу

Before Listening

1. Discuss the questions. Give you opinion.

What kinds of transport do you prefer for travelling? What are the advantages and disadvantages of each?

Ваша відповідь

Активация Windows
 Чтобы активировать Windows, перейдите в